HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua)

17 mai 2011 *

În cauza T-343/08,

Arkema France, cu sediul în Colombes (Franța), reprezentată inițial de A. Winckler, S. Sorinas și H. Kanellopoulos și ulterior de S. Sorinas, E. Jégou și M. Sabeva, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnii X. Lewis, É. Gippini Fournier și R. Sauer, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect, cu titlu principal, o cerere de anulare a Deciziei C(2008) 2626 final a Comisiei din 11 iunie 2008 privind o procedură în temeiul articolului 81 [CE] și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38.695 – Clorat de sodiu), în măsura în care decizia menționată privește Arkema France, și, cu titlu subsidiar, o cerere de anulare sau de reducere a cuantumurilor amenzilor care i-au fost aplicate prin decizia menționată,

* Limba de procedură: franceza.

TRIBUNALUL (Camera a doua),

compus din doamnele I. Pelikánová, președinte, și K. Jürimäe (raportor) și domnul S. Soldevila Fragoso, judecători,

grefier: doamna C. Kristensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 2 iunie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Prin Decizia C(2008) 2626 final din 11 iunie 2008 privind o procedură în temeiul articolului 81 [CE] și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38.695 – Clorat de sodiu) (denumită în continuare „decizia atacată"), Comisia Comunităților Europene a sancționat, printre alte întreprinderi, reclamanta, Arkema France (fostă Atochem SA, apoi Elf Atochem SA și ulterior Atofina SA și Arkema SA), și societatea-mamă a acesteia până în 2006, Elf Aquitaine SA, ca urmare a participării acestora la un ansamblu de acorduri și de practici concertate privind piața cloratului de sodiu în Spațiul Economic European (SEE), în perioada cuprinsă între 11 mai 1995 și 9 februarie 2000 în cazul reclamantei și al societății Elf Aquitaine [considerentele (12)-(15) și articolul 1 din decizia atacată].

2 Cloratul de sodiu este un agent oxidant puternic, obținut prin electroliza unei soluții apoase de clorură de sodiu într-o celulă fără diafragmă. Cloratul de sodiu poate fi produs sub formă de cristale sau în soluție. Acesta este în principal utilizat pentru producerea dioxidului de clor, care, la rândul său, este utilizat în industria celulozei și hârtiei pentru albirea celulozei chimice. Alte utilizări ale acestuia privesc, într-o mai mică măsură, purificarea apei potabile, albirea textilelor, erbicidele și rafinarea uraniului [considerentul (2) al deciziei atacate].

3 Principalii concurenți pe piața cloratului de sodiu în SEE erau, în 1999, următoarele întreprinderi: EKA Chemicals AB (denumită în continuare „EKA"), al cărei capital social era deținut în întregime de grupul Akzo Nobel, care deținea o cotă de 49 % din piața respectivă; Finnish Chemicals Oy, al cărei capital social era deținut în mod indirect și în întregime de Erikem Luxembourg SA (denumită în continuare „ELSA"), care deținea o cotă de 30 % din piața respectivă; reclamanta, al cărei capital social era deținut, din 1992 până în 2000, în proporție de 97,55 % de Elf Aquitaine, care deținea o cotă de 9 % din această piață; Aragonesas Industrias y Energia SAU (denumită în continuare „Aragonesas"), al cărei capital social era deținut, din 1992 până în 2000, în mod direct sau indirect, în întregime sau majoritar de Uralita SA, care deținea, ca și Solvay SA/NV, o cotă de 5 % din această piață, în timp ce alți producători dispuneau în mod cumulat de o cotă de 2 % din piața respectivă [considerentele (13), (14), (25)-(30), (42) și (46) ale deciziei atacate].

4 La 28 martie 2003, EKA a depus la Comisie o cerere de imunitate, în temeiul Comunicării Comisiei din 19 februarie 2002 privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO C 45, p. 3, denumită în continuare „Comunicarea din 2002 privind cooperarea"), cu privire la existența unei înțelegeri pe piața cloratului de sodiu (denumită în continuare „înțelegerea"). EKA a prezentat în susținerea cererii menționate elemente de probă scrise și a dat o declarație orală [considerentele (54) și (55) ale deciziei atacate].

5 La 30 septembrie 2003, Comisia a adoptat o decizie prin care EKA i-a fost acordată o imunitate condiționată la amendă, în conformitate cu punctul 15 din Comunicarea din 2002 privind cooperarea [considerentul (55) al deciziei atacate].

6 La 10 septembrie 2004, Comisia a adresat solicitări de informații către Finnish Chemicals, reclamantă și Aragonesas, în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269) [considerentul (56) al deciziei atacate].

7 La 18 octombrie 2004, reclamanta a formulat, în cadrul răspunsului la solicitarea de informații din partea Comisiei menționată la punctul 6 de mai sus, o cerere în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea [considerentul (57) al deciziei atacate].

8 La 29 octombrie 2004, Finnish Chemicals a depus la Comisie o cerere în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea și i-a furnizat oral informații cu privire la înțelegere. Finnish Chemicals și-a menținut cererea amintită prin scrisoarea din 2 noiembrie 2004 și a furnizat simultan elemente de probă scrise referitoare la participarea sa la încălcarea în cauză [considerentul (58) al deciziei atacate].

9 Între 4 noiembrie 2004 și 11 aprilie 2008, Comisia a adresat solicitări de informații, în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, în special reclamantei și Elf Aquitaine, Aragonesas, EKA și Finnish Chemicals. Comisia a avut de asemenea întâlniri cu acestea două din urmă [considerentele (59)-(65) ale deciziei atacate].

10 Prin scrisoarea din 11 iulie 2007, Comisia a informat reclamanta cu privire la intenția sa de a-i respinge cererea formulată în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea [considerentul (563) al deciziei atacate].

11 Printr-o scrisoare din aceeași zi, Comisia a informat de asemenea Finnish Chemicals despre intenția sa de a-i acorda, în conformitate cu Comunicarea din 2002 privind cooperarea, o reducere de 30-50 % a cuantumului amenzii care îi putea fi aplicată [considerentul (583) al deciziei atacate].

12 La 27 iulie 2007, Comisia a adoptat o comunicare privind obiecțiunile ai cărei destinatari erau, pe lângă reclamantă, EKA, Akzo Nobel NV, Finnish Chemicals, ELSA, Elf Aquitaine, Aragonesas și Uralita. Acestea au răspuns la comunicare în termenul stabilit [considerentele (66) și (67) ale deciziei atacate].

13 La 20 noiembrie 2007, reclamanta și, printre altele, Elf Aquitaine și-au exercitat dreptul de a fi ascultate oral în cadrul unei audieri la consilierul-auditor [considerentul (68) al deciziei atacate].

14 La 11 iunie 2008, Comisia a adoptat decizia atacată, care a fost notificată reclamantei după două zile.

15 În decizia atacată, Comisia arată în esență că reclamanta, EKA, Finnish Chemicals și Aragonesas au pus în aplicare o strategie de stabilizare a pieței cloratului de sodiu, al cărei scop final consta în împărțirea volumelor de vânzări ale acestui produs, în coordonarea politicii tarifare față de clienți și, în consecință, în maximizarea marjelor. Funcționarea înțelegerii s-ar fi întemeiat pe contacte frecvente între concurenți sub forma unor reuniuni bilaterale sau multilaterale și a unor convorbiri telefonice, fără să urmeze totuși o schemă predefinită. Potrivit Comisiei, aceste practici coluzive s-au

desfășurat începând cu 21 septembrie 1994 în cazul EKA și Finnish Chemicals, începând cu 17 mai 1995 în cazul reclamantei, începând cu 16 decembrie 1996 în cazul Aragonesas și începând cu 13 februarie 1997 în cazul ELSA. Practicile menționate ar fi durat până la 9 februarie 2000, cel puțin în măsura implicării reclamantei și a EKA, a Finnish Chemicals și a Aragonesas [considerentele (69)-(71) ale deciziei atacate].

16 În ceea ce privește în special comportamentul ilicit al reclamantei, Comisia arată că faptele prezentate în decizia atacată demonstrează că aceasta a participat în mod direct la practicile anticoncurențiale în cauză. Comisia arată de asemenea că, pe toată durata încălcării, Elf Aquitaine deținea mai mult de 97 % din capitalul social al reclamantei. Din acest motiv, Comisia apreciază că se poate considera în mod rezonabil că reclamanta trebuia să se conformeze politicii stabilite de societatea-mamă a acesteia și că nu putea, așadar, să acționeze în mod autonom. Comisia concluzionează, prin urmare, că se poate prezuma că Elf Aquitaine a exercitat o influență determinantă asupra reclamantei, împrejurare care ar fi confirmată de indicii suplimentare, pe care aceasta le enumeră [considerentele (384) și (386) ale deciziei atacate].

17 În ceea ce privește calcularea cuantumului amenzii aplicate în special reclamantei și Elf Aquitaine, Comisia s-a întemeiat pe Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „Orientările") [considerentul (498) al deciziei atacate].

18 Mai întâi, Comisia arată că, pentru a determina cuantumul de bază al amenzii aplicate reclamantei, este necesar să se ia în considerare o sumă reprezentând 19 % din valoarea vânzărilor produselor avute în vedere de înțelegerea în cauză. Pe de o parte, în măsura în care reclamanta a participat la încălcare pe durata a cel puțin patru ani și opt luni, Comisia apreciază că această sumă ar trebui să fie înmulțită cu cinci pentru a ține seama de durata încălcării. Pe de altă parte, pentru a descuraja întreprinderile în cauză, în special reclamanta, să participe la acorduri orizontale de stabilire a prețului, Comisia consideră necesar să aplice un cuantum suplimentar al amenzii

reprezentând 19 % din valoarea respectivelor vânzări. Prin urmare, aceasta concluzionează că reclamantei și Elf Aquitaine trebuie să li se aplice în solidar o amendă de 22 700 000 de euro [considerentele (510) și (521)-(523) ale deciziei atacate].

19 În plus, în ceea ce privește ajustările aduse cuantumului de bază al amenzii, Comisia arată, cu titlu de circumstanțe agravante, că, la data adoptării deciziei atacate, reclamanta fusese deja sancționată prin trei decizii în care a fost considerată răspunzătoare pentru activități coluzive. Potrivit Comisiei, aceste decizii sunt Decizia 85/74/CEE din 23 noiembrie 1984 privind o procedură de aplicare a articolului [81 CE] (IV/30.907 – Peroxigeni) (JO 1985, L 35, p. 1, denumită în continuare „Decizia Peroxigeni"), Decizia 86/398/CEE din 23 aprilie 1986 privind o procedură de aplicare a articolului [81 CE] (IV/31.149 – Polipropilenă) (JO L 230, p. 1, denumită în continuare „Decizia Polipropilenă") și Decizia 94/599/CE din 27 iulie 1994 privind o procedură de aplicare a articolului [81 CE] (IV/31.865 – PVC) (JO L 239, p. 14, denumită în continuare „Decizia PVC"). Pe de o parte, Comisia apreciază în esență că, dat fiind comportamentul reclamantei, constând în încălcări repetate, se justifică aplicarea în privința acesteia a unei majorări cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii. Pe de altă parte, Comisia nu menționează nicio circumstanță atenuantă în beneficiul reclamantei sau al Elf Aquitaine care să justifice o reducere a amenzii. În special, Comisia apreciază că, având în vedere toate faptele în cauză, „nicio circumstanță excepțională" nu este de natură să justifice acordarea, în privința reclamantei, a unei reduceri a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea [considerentele (525), (526), (538) și (544) ale deciziei atacate].

20 În continuare, Comisia arată în esență că, pentru a se asigura că amenzile au un caracter suficient de disuasiv și având în vedere că Elf Aquitaine are o valoare ridicată a cifrei de afaceri în afara vânzării bunurilor la care se referă încălcarea și, în sfârșit, că aceasta depășește de departe, în valori absolute, cifra de afaceri a celorlalte întreprinderi în cauză, este necesară aplicarea, în sarcina Elf Aquitaine, a unei majorări cu

70 % a cuantumului de bază al amenzii [considerentele (545), (548) și (559) ale deciziei atacate].

21 În plus, Comisia constată că amenzile care trebuie să se aplice în special reclamantei și Elf Aquitaine sunt inferioare pragului de 10 % din cifrele lor totale de afaceri în 2007 și că amenzile care le pot fi impuse înainte de aplicarea Comunicării din 2002 privind cooperarea se ridică, pe de o parte, în cazul reclamantei, la 43 130 000 de euro și, pe de altă parte, în cazul Elf Aquitaine, la 38 590 000 de euro [considerentele (551) și (552) ale deciziei atacate].

22 În sfârșit, Comisia consideră că reclamanta nu trebuie să beneficieze de nicio reducere a amenzii în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea, întrucât informațiile pe care le-a furnizat nu aveau o valoare adăugată semnificativă în sensul punctului 21 din comunicarea menționată. În schimb, Comisia consideră că Finnish Chemicals i-a furnizat elemente de probă de o valoare adăugată semnificativă în sensul punctului 21 din aceeași comunicare. În consecință, Comisia i-a acordat o reducere cu 50 % a cuantumului amenzii care ar fi trebuit să i se aplice [considerentele (580), (588) și (591) ale deciziei atacate].

23 Articolele 1 și 2 din partea dispozitivă a deciziei atacate au următorul cuprins:

„Articolul 1

Următoarele întreprinderi au încălcat articolul 81 CE și articolul 53 din Acordul privind SEE prin participarea, în perioadele indicate, la o serie de acorduri și practici concertate în vederea alocării de volume de vânzări, a stabilirii prețurilor, a schimburilor de informații sensibile din punct de vedere comercial privind prețurile și volumele de

vânzări și a monitorizării aplicării acordurilor anticoncurențiale privind cloratul de sodiu pe piața SEE:

(a) [EKA], de la 21 septembrie 1994 până la 9 februarie 2000;

(b) Akzo Nobel […], de la 21 septembrie 1994 până la 9 februarie 2000;

(c) Finnish Chemicals […], de la 21 septembrie 1994 până la 9 februarie 2000;

(d) [ELSA], de la 13 februarie 1997 până la 9 februarie 2000;

(e) [reclamanta], de la 17 mai 1995 până la 9 februarie 2000;

(f) Elf Aquitaine […], de la 17 mai 1995 până la 9 februarie 2000;

(g) Aragonesas […], de la 16 decembrie 1996 până la 9 februarie 2000;

(h) Uralita […], de la 16 decembrie 1996 până la 9 februarie 2000.

Articolul 2

Pentru încălcarea menționată la articolul 1 se aplică următoarele amenzi:

(a) EKA […] și Akzo Nobel […], în solidar: 0 euro;

(b) Finnish Chemicals […]: 10 150 000 de euro, din care, în solidar cu [ELSA] (în lichidare): 50 900 de euro;

(c) [reclamanta] și Elf Aquitaine […], în solidar: 22 700 000 de euro;

(d) [reclamanta]: 20 430 000 de euro;

(e) Elf Aquitaine […]: 15 890 000 de euro;

(f) Aragonesas […] și Uralita […], în solidar: 9 900 000 de euro.

[…]”

24 La articolul 3 din dispozitivul deciziei atacate, Comisia obligă întreprinderile menționate la articolul 1 din decizie ca, pe de o parte, să pună capăt încălcării în cauză, în măsura în care nu au făcut deja acest lucru, și, pe de altă parte, să evite orice act sau comportament precum cel descris la articolul 1 din decizia menționată, precum și orice act sau comportament care are scopuri sau efecte identice sau similare.

25 Articolul 4 din dispozitivul deciziei atacate enumeră destinatarii deciziei atacate, care sunt întreprinderile menționate la articolul 1 din decizia menționată.

Procedura și concluziile părților

26 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 19 august 2008, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

27 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a doua) a decis deschiderea procedurii orale. Tribunalul a adresat de asemenea anumite întrebări Comisiei și i-a solicitat să furnizeze anumite documente. Comisia a răspuns la întrebări în termenul stabilit, refuzând totuși să depună transcrierea cererii orale de imunitate formulate de EKA.

28 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 2 iunie 2010.

29 Prin Ordonanța din 11 iunie 2010, Arkema France/Comisia (T-343/08, nepublicată în Repertoriu), pe de o parte, Tribunalul a obligat Comisia să depună transcrierea cererii orale de imunitate formulate de EKA și, pe de altă parte, a permis ca acest document să fie consultat de avocații reclamantei la grefa Tribunalului. Comisia a depus în termenul stabilit acest document, pe care avocații reclamantei l-au consultat la grefa Tribunalului. În schimb, reclamanta nu a răspuns în termenul stabilit la întrebarea scrisă adresată de Tribunal prin care era întrebată dacă acest document corespundea cu cel la care i se permisese accesul în cadrul procedurii administrative din fața Comisiei.

30 Procedura orală a fost declarată terminată la 27 iulie 2010.

31 Reclamanta solicită Tribunalului:

— cu titlu principal, anularea, în temeiul articolului 230 CE, a deciziei atacate, în măsura în care o privește;

— cu titlu subsidiar, anularea sau reducerea, în temeiul articolului 229 CE, a cuantumurilor amenzilor care i-au fost aplicate prin decizia atacată;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

32 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

A — *Cu privire la concluziile, susținute cu titlu principal, prin care se solicită anularea deciziei atacate*

33 În susținerea cererii sale de anulare a deciziei atacate în măsura în care o privește, reclamanta invocă patru motive. Primul motiv se întemeiază pe erori de drept și de fapt legate de răspunderea atribuită în sarcina Elf Aquitaine pentru comportamentul ilicit al reclamantei. Al doilea motiv se întemeiază pe erori de drept legate de majorarea pentru încălcări repetate a cuantumului de bază al amenzii aplicate reclamantei. Al treilea motiv se întemeiază pe faptul că în mod greșit Comisia ar fi considerat că reclamanta nu putea beneficia de o reducere a amenzii în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea. Al patrulea motiv se întemeiază pe erori de drept și de fapt pe care Comisia le-ar fi săvârșit prin faptul că nu i-a acordat nicio reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea.

1. *Cu privire la admisibilitate*

34 Comisia invocă două cauze de inadmisibilitate, întemeiate, în primul rând, pe inadmisibilitatea primului capăt de cerere al reclamantei și, în al doilea rând, pe primul motiv invocat de aceasta.

a) Cu privire la prima cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe inadmisibilitatea primului capăt de cerere al reclamantei

35 Comisia arată că primul capăt de cerere al reclamantei este inadmisibil. Potrivit Comisiei, niciunul dintre motivele invocate, menționate la punctul 33 de mai sus, nu poate determina anularea în întregime a deciziei atacate.

36 Deși este adevărat că reclamanta nu prezintă în înscrisurile sale niciun argument prin care să se opună primei cauze de inadmisibilitate invocate de Comisie, trebuie subliniat că aceasta a precizat, în răspunsul la întrebările adresate de Tribunal în ședință, că, prin intermediul primului capăt de cerere, solicita anularea articolului 2 literele (c) și (d) din decizia atacată, aspect consemnat în procesul-verbal al ședinței.

37 Tribunalul constată că, prin intermediul motivelor al doilea-al patrulea menționate la punctul 33 de mai sus, reclamanta contestă în esență cuantumul amenzilor pe care Comisia i le-a aplicat la articolul 2 literele (c) și (d) din decizia atacată. Așadar, în conformitate cu articolul 44 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, aceste motive susțin cererea sa de anulare în parte a articolului menționat.

38 Prin urmare, trebuie arătat că primul capăt de cerere al reclamantei, în măsura în care privește exclusiv anularea articolului 2 literele (c) și (d) din decizia atacată, este admisibil. Așadar, prima cauză de inadmisibilitate invocată de Comisie trebuie respinsă ca neîntemeiată.

b) Cu privire la a doua cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe inadmisibilitatea primului motiv invocat de reclamantă

39 Comisia arată că primul motiv invocat de reclamantă, potrivit căruia Comisia a atribuit în mod greșit în sarcina Elf Aquitaine răspunderea pentru încălcarea pe care reclamanta o săvârșise, este inadmisibil, întrucât această atribuire a răspunderii nu îi cauzează prejudicii. Comisia susține în special că atribuirea menționată a răspunderii nu produce efecte asupra cuantumului amenzilor pe care le-a aplicat reclamantei. Ca răspuns la întrebările adresate de Tribunal în ședință, Comisia a arătat, pe de o parte, că eventuala anulare de către Tribunal a atribuirii menționate a răspunderii nu ar aduce niciun beneficiu reclamantei, din moment ce aceasta din urmă ar deveni singura debitoare a amenzii prevăzute la articolul 2 litera (c) din decizia atacată. Pe de altă parte, argumentul reclamantei potrivit căruia amenda care i-a fost aplicată prin decizia atacată ar fi fost majorată pentru încălcări repetate, ca urmare a preluării de către Elf Aquitaine a activității sale pe piața polipropilenei după adoptarea Deciziei Polipropilenă, ar fi neîntemeiat.

40 În înscrisurile sale, reclamanta nu prezintă niciun argument prin care să se opună celei de a doua cauze de inadmisibilitate invocate de Comisie. Ca răspuns la întrebările adresate de Tribunal în ședință, aceasta a arătat că aprecia că atribuirea răspunderii pentru comportamentul său ilicit în sarcina Elf Aquitaine avusese un impact asupra cuantumului amenzii care i-a fost aplicată prin decizia atacată pentru încălcări repetate, întrucât Elf Aquitaine a preluat după adoptarea Deciziei Polipropilenă activitatea pe care reclamanta o desfășura pe piața polipropilenei.

41 În speță, este necesar să se arate mai întâi că, potrivit unei jurisprudențe constante, o acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică nu este admisibilă decât în măsura în care reclamantul are un interes să obțină anularea actului atacat. Un asemenea interes presupune ca anularea acestui act să fie susceptibilă, prin rezultatul său, să aducă un beneficiu părții care a formulat-o (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 13 iulie 2000, Parlamentul European/Richard, C-174/99 P, Rec., p. I-6189, punctul 33, și Hotărârea Curții din 10 septembrie 2009, Akzo Nobel și alții/Comisia,

C-97/08 P, Rep., p. I-8237, punctul 33 și jurisprudența citată; a se vedea Hotărârea Tribunalului din 28 septembrie 2004, MCI/Comisia, T-310/00, Rec., p. II-3253, punctul 44 și jurisprudența citată).

42 Tribunalul trebuie, prin urmare, să examineze dacă primul motiv invocat de reclamantă poate să îi aducă un beneficiu în sensul jurisprudenței citate la punctul 41 de mai sus.

43 În primul rând, în ceea ce privește cererea de anulare sau de reducere a amenzii prevăzute la articolul 2 litera (c) din decizia atacată, trebuie amintit mai întâi că această amendă se ridică la 22 700 000 de euro și că a fost impusă în solidar reclamantei și Elf Aquitaine. În continuare, astfel cum reiese din considerentele (510) și (521)-(523) ale deciziei atacate, al căror conținut este rezumat la punctul 18 de mai sus, cuantumul acestei amenzi a fost stabilit în conformitate cu dispozițiile Orientărilor și reprezintă 19% din valoarea vânzărilor reclamantei, înmulțit cu cinci ca urmare a duratei participării sale la încălcarea în cauză, la care s-a adăugat, în temeiul efectului disuasiv, un cuantum suplimentar de 19% din valoarea vânzărilor reclamantei. Prin urmare, astfel cum arată Comisia în înscrisurile sale, fără ca, în definitiv, reclamanta să conteste aceste observații, amenda a fost stabilită în funcție de datele cifrice proprii, fără ca, în vederea stabilirii acestui cuantum, Comisia să le ia în considerare pe cele ale Elf Aquitaine.

44 Așadar, chiar dacă Tribunalul ar constata că în mod greșit Comisia a atribuit în sarcina Elf Aquitaine răspunderea pentru comportamentul ilicit al întreprinderii în cauză, pe de o parte, o astfel de constatare nu ar avea consecințe nici asupra principiului însuși al impunerii amenzii aplicate reclamantei la articolul 2 litera (c) din decizia atacată ca urmare a participării sale la înțelegere, nici asupra calculării cuantumului respectivei amenzi. Pe de altă parte, astfel cum Comisia a arătat în mod întemeiat în răspunsul la întrebările adresate de Tribunal în ședință, o astfel de constatare, în măsura în care ar

determina Tribunalul să anuleze amenzile aplicate în sarcina Elf Aquitaine prin decizia atacată, ar avea drept consecință faptul că reclamanta ar deveni singura debitoare a amenzii prevăzute la articolul 2 litera (c) din decizia atacată.

45 În al doilea rând, în ceea ce privește amenda prevăzută la articolul 2 litera (d) din decizia atacată, trebuie arătat mai întâi că, astfel cum reiese din considerentele (525) și (526) ale deciziei atacate, al căror conținut este rezumat la punctul 19 de mai sus, Comisia a considerat că, în conformitate cu punctul 28 din Orientări, era necesar să majoreze, pentru încălcări repetate, cu 90 % cuantumul de bază al amenzii în valoare de 22 700 000 de euro aplicată în solidar reclamantei și Elf Aquitaine. În plus, Comisia a aplicat reclamantei amenda de 20 430 000 de euro, prevăzută la articolul 2 litera (d) din decizia atacată, pe baza Deciziei Peroxigeni, a Deciziei Polipropilenă și a Deciziei PVC, care erau adresate acesteia.

46 Prin urmare, chiar dacă Tribunalul ar constata că în mod greșit Comisia a atribuit în sarcina Elf Aquitaine răspunderea pentru comportamentul ilicit al întreprinderii în cauză, o astfel de constatare ar fi lipsită de efect, pe de o parte, în ceea ce privește însuși principiul obligării sale la plata unei amenzi de 20 430 000 de euro ca urmare a comportamentului său constând în încălcări repetate și, pe de altă parte, în ceea ce privește calcularea cuantumului amenzii respective. Astfel, acest cuantum corespunde unei cote de 90 % din valoarea amenzii de 22 700 000 de euro prevăzută la articolul 2 litera (c) din decizia atacată, care a fost calculată, astfel cum s-a constatat la punctul 43 de mai sus, exclusiv pe baza cifrelor înregistrate de reclamantă.

47 În această privință, trebuie respins ca inoperant argumentul pe care reclamanta l-a invocat ca răspuns la întrebările adresate de Tribunal în ședință (a se vedea punctul 40 de mai sus). Prin urmare, în măsura în care, astfel cum reiese din articolul 1 din Decizia Polipropilenă, reclamanta era destinatara acestei decizii, pe care Comisia s-a întemeiat în special pentru a constata în decizia atacată comportamentul său constând în încălcări repetate, eventuala constatare a Tribunalului potrivit căreia Comisia ar fi sancționat în mod greșit Elf Aquitaine prin decizia atacată nu ar avea niciun efect în ceea ce privește principiul însuși al aplicării față de reclamantă a amenzii

prevăzute la articolul 2 litera (d) din decizia atacată sau în ceea ce privește calcularea cuantumului acesteia.

48 În lumina tuturor considerațiilor de mai sus, trebuie să se concluzioneze că primul motiv invocat de reclamantă nu este susceptibil să îi aducă un beneficiu în sensul jurisprudenței citate la punctul 41 de mai sus.

49 Prin urmare, se impune admiterea celei de a doua cauze de inadmisibilitate invocate de Comisie și respingerea ca inadmisibil a primului motiv invocat de reclamantă.

2. *Cu privire la fond*

a) Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe erori de drept legate de majorarea cuantumului de bază al amenzii aplicate reclamantei pentru încălcări repetate

50 Reclamanta arată în esență că în mod greșit Comisia a majorat, pentru încălcări repetate, cu 90 % cuantumul de bază al amenzii care i-a fost aplicată. Acest motiv cuprinde trei aspecte.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a principiului proporționalității, având în vedere luarea în considerare, în decizia atacată, a Deciziei Peroxigeni drept temei al încălcărilor repetate

— Argumentele părților

51 În primul rând, reclamanta susține că i-a fost încălcat dreptul la apărare, în măsura în care Comisia a luat în considerare Decizia Peroxigeni ca temei al încălcărilor repetate, în pofida faptului că nu o menționase în comunicarea privind obiecțiunile. Deși reclamanta nu contestă faptul că, în conformitate cu Hotărârea Tribunalului din 25 octombrie 2005, Groupe Danone/Comisia (T-38/02, Rec., p. II-4407, denumită în continuare „Hotărârea Danone a Tribunalului", punctele 56 și 57), Comisia are posibilitatea de a lua în considerare în decizia finală circumstanța agravantă a încălcărilor repetate fără să i se aducă la cunoștință prin comunicarea privind obiecțiunile, aceasta consideră totuși că, în măsura în care Comisia a ales să precizeze, în comunicarea menționată, deciziile de sancționare a reclamantei pe care intenționa să se bazeze pentru a justifica încălcările repetate, aceasta nu putea să se întemeieze, în decizia atacată, pe Decizia Peroxigeni. Astfel, întrucât a menționat, la nota de subsol 361 din comunicarea privind obiecțiunile, numai Decizia Polipropilenă și Decizia PVC, Comisia ar fi indus în eroare reclamanta în ceea ce privește conținutul circumstanței agravante pe care a reținut-o în cele din urmă în decizia atacată, împiedicând-o astfel, la momentul comunicării respective, să își prezinte observațiile cu privire la termenul de 11 ani care s-a scurs între momentul adoptării Deciziei Peroxigeni și începutul încălcării sancționate prin decizia atacată.

52 În al doilea rând, prin faptul că a luat în considerare, în decizia atacată, Decizia Peroxigeni drept temei al încălcărilor repetate, Comisia ar fi încălcat principiul proporționalității. Potrivit reclamantei, intervalul de timp care s-a scurs între momentul adoptării Deciziei Peroxigeni și începutul încălcării sancționate prin decizia atacată ar fi vădit excesiv. Ar reieși astfel din practica decizională a Comisiei și din Hotărârea Curții din 8 februarie 2007, Groupe Danone/Comisia (C-3/06 P, Rep.,

p. I-1331, denumită în continuare „Hotărârea Danone a Curții", punctul 39), că un interval de timp mai mare de 10 ani care s-ar fi scurs între constatarea primei încălcări și săvârșirea unei a doua încălcări nu ar permite să se considere că o întreprindere dovedește o tendință de a încălca normele de concurență. Luarea în considerare, în decizia atacată, a Deciziei Peroxigeni ar fi cu atât mai disproporționată cu cât aceasta se referă la fapte care au avut loc în urmă cu mai mult de 30 de ani. Pe de altă parte, reclamanta arată că între sfârșitul încălcării sancționate prin Decizia PVC și adoptarea acestei decizii au trecut șapte ani.

53 Comisia se opune argumentelor invocate de reclamantă.

— Aprecierea Tribunalului

54 În primul rând, în ceea ce privește critica invocată de reclamantă potrivit căreia i-a fost încălcat dreptul la apărare prin faptul că Decizia Peroxigeni nu a fost menționată de Comisie în comunicarea privind obiecțiunile, trebuie amintit mai întâi că, potrivit unei jurisprudențe constante, din moment ce Comisia indică în mod expres, în comunicarea privind obiecțiunile, că va examina dacă este necesar să aplice amenzi întreprinderilor în cauză și enunță de asemenea principalele elemente de fapt și de drept susceptibile să conducă la aplicarea unei amenzi, precum gravitatea și durata presupusei încălcări și împrejurarea că aceasta a fost săvârșită cu intenție sau din neglijență, își îndeplinește obligația de a respecta dreptul întreprinderilor de a fi audiate. Procedând astfel, Comisia le acordă elementele necesare pentru a se apăra nu numai împotriva unei constatări a încălcării, ci și împotriva aplicării unei amenzi (Hotărârea Curții din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctul 21, și Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 50).

55 În continuare, în ceea ce privește determinarea cuantumului amenzilor, dreptul la apărare al întreprinderilor în cauză este garantat la Comisie prin posibilitatea de a prezenta observații cu privire la durata, la gravitatea și la previzibilitatea caracterului anticoncurențial al încălcării. Pe de altă parte, întreprinderile beneficiază de o garanție suplimentară în ceea ce privește determinarea cuantumului amenzilor, în măsura în care Tribunalul statuează în exercitarea competenței sale de fond și poate în special să anuleze sau să reducă amenda, în temeiul articolului 31 din Regulamentul nr. 1/2003 (a se vedea în acest sens Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 51 și jurisprudența citată).

56 În sfârșit, în ceea ce privește în special circumstanța agravantă a încălcărilor repetate, trebuie subliniat că, potrivit jurisprudenței, pe de o parte, simplul fapt că în practica sa decizională anterioară Comisia a apreciat că anumite elemente nu constituiau o circumstanță agravantă pentru a determina cuantumul amenzii nu înseamnă că aceasta este obligată să transpună aceeași apreciere într-o decizie ulterioară. Pe de altă parte, posibilitatea dată unei întreprinderi, în cadrul unei alte cauze, să se pronunțe cu privire la intenția de a se constata în privința sa încălcări repetate nu presupune în niciun caz obligația Comisiei de a proceda în același mod în toate cazurile și nici că, în lipsa unei astfel de posibilități, reclamanta este împiedicată să își exercite pe deplin dreptul de a fi audiată (a se vedea Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 57 și jurisprudența citată).

57 În speță, este necesar să se constate că, astfel cum a arătat Comisia în înscrisurile sale, aceasta a precizat în comunicarea privind obiecțiunile că intenționa să aplice amenzi întreprinderilor în cauză (a se vedea punctul 345 din comunicarea menționată) și că ar ține seama de gravitatea și de durata încălcării prin raportare la Orientări (a se vedea punctul 346 din comunicarea menționată). În plus, Comisia a arătat că ar lua în considerare eventuale circumstanțe atenuante, cum sunt cele prevăzute la punctul 29 din Orientări, precum și eventuale circumstanțe agravante, precum cele prevăzute la punctul 28 din Orientări, care fac în mod expres referire la încălcări repetate (a se vedea punctul 350 din comunicarea menționată). În sfârșit, Comisia a luat act de faptul că unele dintre întreprinderile în cauză „făcuseră deja obiectul unor decizii cu privire

la o încălcare similară" (a se vedea punctul 351 din comunicarea menționată), pe care îl precizează în privința reclamantei prin menționarea Deciziei Polipropilenă, precum și a Deciziei PVC (a se vedea nota de subsol 361 din comunicarea menționată).

58 Prin urmare, pe baza elementelor pe care Comisia le-a prezentat în comunicarea privind obiecțiunile și care au fost reluate la punctul 57 de mai sus, aceasta a reținut în decizia atacată, în conformitate cu jurisprudența menționată la punctele 54-56 de mai sus, fără a încălca dreptul la apărare al reclamantei, încălcările repetate drept circumstanță agravantă.

59 În această privință, se impune respingerea argumentului reclamantei potrivit căruia acesteia i-a fost încălcat dreptul la apărare, în măsura în care, pe de o parte, Comisia a indus-o în eroare în ceea ce privește conținutul circumstanței agravante a încălcărilor repetate pe care ar fi reținut-o în decizia atacată și, pe de altă parte, a împiedicat-o, la momentul formulării răspunsului la comunicarea privind obiecțiunile, să își prezinte argumentele cu privire la termenul de 11 ani care s-a scurs între momentul adoptării Deciziei Peroxigeni și începutul participării reclamantei la încălcarea sancționată prin decizia atacată.

60 Astfel, pe de o parte, în măsura în care Comisia a menționat explicit în comunicarea privind obiecțiunile intenția de a lua în considerare circumstanța agravantă a încălcărilor repetate, în special în raport cu reclamanta, și în măsura în care nu a arătat în niciun caz că s-ar limita să se întemeieze în această privință pe Decizia Polipropilenă și pe Decizia PVC, la care a făcut referire la nota de subsol 361 din comunicarea menționată, reclamanta nu putea exclude faptul că această circumstanță agravantă ar fi reținută de Comisie pe baza oricărei decizii anterioare care putea să stabilească în sarcina sa încălcări repetate, precum Decizia Peroxigeni.

61 Pe de altă parte, și în orice caz, din moment ce Comisia nu era obligată, în conformitate cu jurisprudența prezentată la punctul 56 de mai sus, să arate, în comunicarea privind obiecțiunile, deciziile prin care reclamanta fusese anterior sancționată pentru

participarea sa la înțelegeri și pe care intenționa să se întemeieze pentru a constata încălcări repetate în decizia atacată, simpla lipsă a menționării Deciziei Peroxigeni în comunicarea privind obiecțiunile nu este nici de natură să o fi împiedicat să își exercite dreptul de a fi pe deplin audiată, nici de natură să o fi indus în eroare cu privire la conținutul circumstanței agravante reținute de Comisie în decizia atacată.

62 Prin urmare, trebuie să se constate că, în pofida celor susținute de reclamantă, acesteia nu i-a fost încălcat dreptul la apărare.

63 În al doilea rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul proporționalității prin faptul că a luat în considerare Decizia Peroxigeni drept temei al încălcărilor repetate, trebuie amintit mai întâi că, potrivit jurisprudenței, principiul proporționalității impune ca actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru a atinge scopul urmărit. În contextul calculului amenzilor, gravitatea încălcărilor trebuie stabilită în funcție de numeroase elemente și nu trebuie atribuită niciunuia dintre aceste elemente o importanță disproporționată în raport cu celelalte elemente de apreciere. Principiul proporționalității implică în acest context că amenda trebuie stabilită de Comisie proporțional cu elementele luate în considerare pentru a aprecia gravitatea încălcării și că, în această privință, Comisia trebuie să aplice aceste elemente în mod coerent și cu o justificare obiectivă (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2006, Jungbunzlauer/Comisia, T-43/02, Rec., p. II-3435, punctele 226-228 și jurisprudența citată, și Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 2010, Gütermann și Zwicky/Comisia, T-456/05 și T-457/05, Rep., p. II-1443, punctul 264).

64 În plus, Comisia dispune de o putere de apreciere în ceea ce privește alegerea elementelor care trebuie luate în considerare în vederea stabilirii cuantumului amenzilor, cum ar fi, printre altele, împrejurările particulare ale cauzei, contextul acesteia și efectul disuasiv al amenzilor, fără a fi necesar să se facă referire la o listă obligatorie sau

exhaustivă de criterii de care trebuie să se țină seama (a se vedea Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus, punctul 37 și jurisprudența citată).

65 În plus, trebuie subliniat faptul că fac parte din puterea de apreciere a Comisiei constatarea și aprecierea caracteristicilor specifice ale unei încălcări repetate și că aceasta nu poate fi obligată să respecte un eventual termen de prescripție pentru a face o astfel de constatare (Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus, punctul 38, și Hotărârea Tribunalului din 30 septembrie 2009, Hoechst/Comisia, T-161/05, Rep., p. II-3555, punctul 141).

66 Astfel, încălcarea repetată constituie un element important pe care Comisia trebuie să îl aprecieze, având în vedere că luarea sa în considerare are drept scop să determine întreprinderile care au în mod vădit o tendință de a încălca normele de concurență să își modifice comportamentul. Prin urmare, Comisia poate ține seama, în fiecare caz în parte, de indiciile care confirmă o astfel de tendință, inclusiv, de exemplu, de timpul care s-a scurs între încălcările în cauză (Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus, punctul 39, și Hotărârea Hoechst/Comisia, punctul 65 de mai sus, punctul 141).

67 Curtea a considerat astfel că repetarea de către o întreprindere a unor încălcări ale normelor de concurență într-un interval de timp relativ scurt, și anume mai puțin de zece ani, dovedea tendința acesteia de a nu acționa în mod corespunzător în raport cu faptul că în privința sa a fost constatată o încălcare a normelor respective (Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus, punctul 40).

68 Rezultă, așadar, din jurisprudența prezentată la punctele 63-67 de mai sus că, deși niciun termen de prescripție nu se opune constatării de către Comisie a unei încălcări repetate, nu este mai puțin adevărat că, în conformitate cu principiul proporționalității, Comisia nu poate lua în considerare fără nicio limită de timp decizia sau deciziile anterioare prin care este sancționată o întreprindere.

69 În speță, pe de o parte, trebuie amintit că reclamanta nu a contestat nici pe parcursul procedurii administrative, nici în fața Tribunalului concluzia Comisiei de la articolul 1 litera (e) din decizia atacată, potrivit căreia participase la înțelegere de la 17 mai 1995 până la 9 februarie 2000.

70 Pe de altă parte, reclamanta nu contestă nici datele deciziilor prin care Comisia a sancționat-o anterior pentru participarea sa la înțelegeri, nici perioadele în care a participat la înțelegerile pe care Comisia le-a sancționat anterior. În această privință, trebuie arătat mai întâi că, în Decizia Peroxigeni, Comisia a constatat că înțelegerea durase din 1961 până la 13 decembrie 1980 (articolul 1 din această decizie). În continuare, în Decizia Polipropilenă, Comisia a considerat că încălcarea avusese loc din luna noiembrie 1977 până la sfârșitul anului 1982 sau începutul anului 1983 (articolul 1 prima liniuță din această decizie). În sfârșit, în Decizia PVC, Comisia a constatat că încălcarea fusese săvârșită începând cu luna august 1980 până în luna mai 1984 [considerentele (8) și (54) ale acestei decizii].

71 Rezultă, așadar, din constatările prezentate la punctele 69 și 70 de mai sus că reclamanta a încălcat normele de concurență prin participarea în formă continuă la înțelegeri din 1961 până în luna mai 1984, pentru care a fost sancționată mai întâi în 1984, apoi în 1986 și, în sfârșit, în 1994, și că, în pofida acestei serii de decizii, reclamanta a repetat comportamentul ilicit prin participarea, de la 17 mai 1995 până la 9 februarie 2000, la o nouă înțelegere, sancționată prin decizia atacată.

72 Prin urmare, Comisia a luat în considerare în mod întemeiat Decizia Peroxigeni, Decizia Polipropilenă și Decizia PVC pentru a constata încălcările repetate ale reclamantei, din moment ce această serie de decizii, care au fost adoptate la un interval scurt, iar ultima a fost adoptată cu un an înainte ca reclamanta să participe la încălcarea sancționată prin decizia atacată, dovedește tendința acesteia de a încălca normele de concurență. Prin urmare, prin faptul că a luat în considerare această serie de decizii în cadrul aprecierii comportamentului reclamantei constând în încălcări repetate, Comisia nu a încălcat principiul proporționalității.

73 În ceea ce privește argumentele reclamantei potrivit cărora, în primul rând, din Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus (punctul 40), reiese că Decizia Peroxigeni nu putea fi luată în considerare de Comisie drept temei al încălcărilor repetate, având în vedere că între adoptarea acestei decizii și începutul încălcării sancționate prin decizia atacată trecuse un termen excesiv, și anume 11 ani, în al doilea rând, că Decizia Peroxigeni privește fapte care au avut loc în urmă cu mai mult de 30 de ani și, în al treilea rând, că au trecut șapte ani între încetarea încălcării sancționate prin Decizia PVC și adoptarea acestei din urmă decizii, se impune respingerea acestora ca inoperante. Astfel, argumentele menționate nu repun în niciun caz în discuție concluzia prezentată la punctul 72 de mai sus.

74 Prin urmare, se impune respingerea ca neîntemeiată a criticii reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul proporționalității prin faptul că a luat în considerare Decizia Peroxigeni drept temei al încălcărilor repetate și, astfel, a primului aspect al acestui motiv în totalitate.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor *non bis in idem* și proporționalității, având în vedere faptul că Decizia Peroxigeni, Decizia Polipropilenă și Decizia PVC fuseseră deja luate în considerare drept temei al încălcărilor repetate în alte patru decizii prin care reclamanta a fost sancționată

— Argumentele părților

75 În primul rând, reclamanta invocă încălcarea de către Comisie a principiului *non bis in idem*, în temeiul căruia, potrivit jurisprudenței, o persoană deja judecată nu mai poate fi urmărită sau sancționată pentru aceleași fapte. În speță, Comisia ar fi trebuit să constate că luase deja în considerare Decizia Peroxigeni, Decizia Polipropilenă și Decizia PVC în patru decizii pe care le adoptase între 2003 și 2006 și prin care o

sancționase pe reclamantă (denumite în continuare „cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006”). Aceste decizii ar fi Decizia C(2003) 4570 final și decizia rectificativă C(2004) 4 din 10 decembrie 2003 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/E-2/37.857 – Peroxizi organici) (JO 2005, L 110, p. 44, denumită în continuare „Decizia Peroxizi organici”), Decizia C(2004) 4876 din 19 ianuarie 2005 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/E-1/37.773 – AMCA) (JO 2006, L 353, p. 12), Decizia C(2006) 1766 din 3 mai 2006 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/F/C.38.620 – Peroxid de hidrogen și perborat) (JO L 353, p. 54, denumită în continuare „Decizia Peroxid de hidrogen”) și Decizia C(2006) 2098 final din 31 mai 2006 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/F/38.645 – Metacrilați) (JO 2006, L 322, p. 20, denumită în continuare „Decizia Metacrilați”). Reclamanta consideră în esență că o decizie în care Comisia a ținut seama de o încălcare anterioară drept temei al încălcărilor repetate îi interzice să ia în considerare aceeași încălcare pentru a reține într-o nouă decizie circumstanța agravantă a încălcărilor repetate.

76 În al doilea rând, reclamanta arată că, prin aplicarea unei majorări, pentru încălcări repetate, a cuantumului de bază al amenzii, având ca temei aceleași fapte în cinci cazuri diferite, Comisia a încălcat principiul proporționalității. Astfel, majorarea menționată ar fi inutilă și disproporționată în raport cu obiectivul de disuasiune.

77 Pe de o parte, majorarea, în decizia atacată, a cuantumului de bază al amenzii pentru încălcări repetate ar fi fost valabilă numai dacă faptele incriminate în decizia atacată ar fi urmat faptelor care au stat la baza adoptării celor patru decizii între 2003 și 2006, fără a fi fost concomitente cu acestea. Astfel, în măsura în care încălcările sancționate prin cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006 erau contemporane cu cele constatate prin decizia atacată, însă deciziile respective nu fuseseră adoptate la momentul

la care au avut loc faptele sancționate prin decizia atacată, reclamanta nu ar fi avut posibilitatea să își adapteze comportamentul pe piața cloratului de sodiu.

78 Pe de altă parte, potrivit reclamantei, o majorare pentru încălcări repetate, reprezentând 50 % din cuantumul de bază al amenzii, similară celei aplicate în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006, ar fi îndeplinit în mod satisfăcător obiectivul de disuasiune urmărit prin decizia atacată.

79 Comisia se opune argumentelor invocate de reclamantă.

— Aprecierea Tribunalului

80 În primul rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul *non bis in idem* întrucât a luat în considerare Decizia Peroxigeni, Decizia Polipropilenă și Decizia PVC, pe de o parte, în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006 și, pe de altă parte, în decizia atacată, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, principiul *non bis in idem*, care este un principiu fundamental al dreptului comunitar, consacrat de altfel la articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p. 1), interzice, în materie de concurență, ca o întreprindere să fie sancționată sau urmărită din nou pentru un comportament anticoncurențial pentru care a fost sancționată sau cu privire la care a fost declarată ca nefiind răspunzătoare printr-o decizie anterioară care nu mai poate fi supusă căilor de atac (Hotărârea Curții din 5 mai 1966, Gutmann/Comisia, 18/65 și 35/65, Rec., p. 149, 172, și Hotărârea Curții din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, Rec., p. I-8375, punctul 59; Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 184).

81 Aplicarea principiului *non bis in idem* este supusă unei triple condiții, de identitate a faptelor, de unitate de făptuitor și de unitate a interesului legal protejat (Hotărârea Curții din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 338, și Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 185).

82 În speță, pe de o parte, este necesar să se arate că luarea în considerare de către Comisie, în decizia atacată, a unor încălcări anterioare nu urmărește să sancționeze din nou respectivele încălcări, ci numai să sancționeze reclamanta, prin decizia atacată, pentru participarea sa la înțelegere, având în vedere comportamentul său constând în încălcări repetate. Prin urmare, faptul că aceleași încălcări au fost luate în considerare de Comisie în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006 nu constituie o încălcare a principiului *non bis in idem*.

83 Pe de altă parte, și în orice caz, este necesar să se arate că nu sunt îndeplinite cerințele cumulative menționate la punctul 81 de mai sus pentru ca principiul *non bis in idem* să fie aplicabil, întrucât lipsește condiția privind identitatea faptelor. Astfel, prin decizia atacată, Comisia sancționează reclamanta pentru participarea sa la înțelegere, deși în privința acesteia nici nu inițiase în prealabil urmăriri, nici nu adoptase sancțiuni, aspect de altfel necontestat de reclamantă.

84 Comisia nu a încălcat, așadar, principiul *non bis in idem* prin faptul că a luat în considerare Decizia Peroxigeni, Decizia Polipropilenă și Decizia PVC pentru a constata în decizia atacată comportamentul reclamantei constând în încălcări repetate, deși luase deja în considerare aceste prime trei decizii în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006.

85 Prin urmare, se impune respingerea ca neîntemeiată a acestei critici invocate de reclamantă.

86 În al doilea rând, în măsura în care reclamanta susține că, prin aplicarea, în decizia atacată, a unei majorări a cuantumului de bază al amenzii pentru încălcări repetate, Comisia a încălcat principiul proporționalității, în această privință, trebuie în primul rând respins ca neîntemeiat argumentul său potrivit căruia, prin faptul că a luat în considerare, în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006, Decizia Peroxigeni, Decizia Polipropilenă și Decizia PVC drept temei al încălcărilor repetate, obiectivul de disuasiune a fost deja îndeplinit.

87 Astfel, pe de o parte, întrucât, în cadrul examinării gravității încălcării pe care intenționează să o sancționeze, Comisia trebuie să ia în considerare încălcările repetate ale unei întreprinderi (Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus, punctul 26), faptul că aceasta a ținut deja seama, în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006, de Decizia Peroxigeni, de Decizia Polipropilenă și de Decizia PVC nu era de natură să o împiedice să ia în considerare în mod întemeiat, în decizia atacată, aceste ultime trei decizii pentru a descuraja reclamanta ca în viitor să repete comportamentul ilicit.

88 Pe de altă parte, trebuie arătat că ipoteza în care Comisia ar ține seama de faptul că, într-o decizie anterioară, a luat în considerare o primă încălcare drept temei al încălcărilor repetate pentru a exclude, într-o decizie ulterioară, o majorare a cuantumului de bază al amenzii pentru încălcarea respectivă ar fi contrară obiectivului de disuasiune. Astfel, o asemenea soluție ar conduce la situația, care ar fi contraproductivă în raport cu obiectivul de disuasiune al amenzii, în care unei întreprinderi care a săvârșit mai multe încălcări repetate nu i s-ar aplica o creștere progresivă a cuantumului amenzii stabilite în sarcina sa în funcție de numărul încălcărilor pe care le-a săvârșit, ci, dimpotrivă, cuantumul marginal al amenzii care i-ar putea fi aplicată s-ar diminua în funcție de numărul în creștere al deciziilor prin care este sancționată.

89 În al doilea rând, trebuie respins ca inoperant argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia a încălcat principiul proporționalității prin faptul că i-a aplicat o nouă

majorare pentru încălcări repetate, deși cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006 aveau ca obiect fapte concomitente cu cele din decizia atacată și că, în consecință, aceasta nu i-ar fi oferit nicio posibilitate să își adapteze comportamentul pe piața cloratului de sodiu. Astfel, faptul că cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006 privesc fapte concomitente cu cele avute în vedere în decizia atacată nu produce niciun efect în speță, întrucât Comisia s-a întemeiat exclusiv pe Decizia Peroxigeni, pe Decizia Polipropilenă și pe Decizia PVC, a căror adoptare înainte de începutul încălcării sancționate prin decizia atacată nu este contestată de reclamantă, pentru a stabili, în această din urmă decizie, comportamentul reclamantei constând în încălcări repetate.

90 În lumina tuturor considerațiilor de mai sus, se impune respingerea ca neîntemeiată a criticii invocate de reclamantă potrivit căreia Comisia a încălcat principiul proporționalității, astfel cum este definit la punctul 63 de mai sus, și, prin urmare, respingerea celui de al doilea aspect al acestui motiv în totalitate.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității, egalității de tratament și bunei administrări, având în vedere majorarea cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii aplicate reclamantei pentru încălcări repetate

— Argumentele părților

91 Reclamanta arată, cu titlu subsidiar, că, deși, în decizia atacată, Comisia majorase în mod întemeiat cuantumul de bază al amenzii pentru încălcări repetate, nu este mai puțin adevărat că aceasta a încălcat principiile proporționalității, egalității de tratament și bunei administrări prin stabilirea la 90 % a nivelului majorării menționate.

92 Mai întâi, reclamanta susține că nimic nu justifică în speță o majorare cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii pentru încălcări repetate, din moment ce, în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006, această majorare se ridica la 50 %. În consecință, Tribunalul ar trebui să reducă în speță această majorare la 50 %.

93 În plus, reclamanta consideră că o majorare cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii pentru încălcări repetate este disproporționată în măsura în care și Elf Aquitaine i s-a aplicat, prin decizia atacată, o majorare cu 70 % a cuantumului de bază al amenzii.

94 În sfârșit, reclamanta arată că, deși nu ignoră marja de apreciere de care dispune Comisia în materie de stabilire a amenzilor și nici severitatea Orientărilor, încălcările sancționate prin Decizia Peroxizi organici și prin Decizia Metacrilați sunt contemporane cu cea sancționată prin decizia atacată. În plus, prin aplicarea Orientărilor, care prevăd o agravare a amenzii în cazul unor încălcări repetate, ar rezulta numai termene anormal de lungi în care Comisia a instrumentat prezentul caz. Or, reclamanta nu ar trebui să suporte consecințele prejudiciabile ale lipsei de diligență pe care Comisia a dovedit-o în instrumentarea prezentului caz.

95 Comisia se opune argumentelor invocate de reclamantă.

— Aprecierea Tribunalului

96 În primul rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul proporționalității prin faptul că majorarea cu 90 % a cuantumului de

bază al amenzii pentru încălcări repetate ar fi disproporționată, trebuie amintit mai întâi că, în temeiul articolului 23 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi întreprinderilor care au săvârșit o încălcare a articolului 81 CE și, în acest context, poate lua în considerare gravitatea și durata încălcării.

97 În plus, la punctul 28 prima liniuță din Orientări se arată:

„Cuantumul de bază al amenzii poate fi mărit atunci când Comisia constată existența unor circumstanțe agravante, precum:

— atunci când o întreprindere continuă sau repetă o încălcare identică sau similară după ce Comisia sau o autoritate națională de concurență a constatat că această întreprindere a încălcat dispozițiile articolului 81 [CE] sau 82 [CE]. Cuantumul de bază este mărit cu până la 100 % pentru fiecare încălcare constatată […]”

98 În continuare, trebuie să se constate că articolul 23 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 1/2003 constituie temeiul juridic pertinent pentru luarea în considerare a unei încălcări repetate cu ocazia calculării amenzii (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus, punctele 27-29).

99 În plus, Orientările pe care Comisia le adoptă pentru a calcula cuantumul amenzilor garantează securitatea juridică a întreprinderilor, întrucât acestea determină metodologia pe care Comisia și-a impus-o în scopul stabilirii cuantumului amenzilor (a se vedea în acest sens Hotărârea Danone a Curții, punctul 52 de mai sus, punctul 23). Administrația nu se poate îndepărta de la această metodologie, într-un caz particular, fără a indica motive care să fie compatibile cu principiul egalității de tratament

(Hotărârea Curții din 18 mai 2006, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, C-397/03 P, Rec., p. I-4429, punctul 91).

100 Pe de altă parte, din jurisprudență rezultă că practica decizională anterioară a Comisiei nu servește drept cadru juridic pentru amenzile în materie de concurență (Hotărârea Tribunalului din 30 septembrie 2003, Michelin/Comisia, T-203/01, Rec., p. II-4071, punctul 292). Comisia dispune, în domeniul stabilirii cuantumului amenzilor, de o largă putere de apreciere și nu este ținută de aprecierile pe care le-a efectuat anterior (a se vedea Hotărârea Curții din 24 septembrie 2009, Erste Group Bank și alții/Comisia, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P, Rep., p. I-8681, punctul 123 și jurisprudența citată). Această largă putere de apreciere urmărește să îi permită să orienteze comportamentul întreprinderilor în sensul respectării normelor de concurență (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 29 aprilie 2004, Tokai Carbon și alții/Comisia, T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 și T-252/01, Rec., p. II-1181, punctul 216). În acest cadru, Comisia nu este obligată să aplice formule matematice precise (Hotărârea Michelin/Comisia, citată anterior, punctul 292).

101 În sfârșit, faptul că în trecut Comisia a aplicat amenzi de un anumit nivel pentru anumite tipuri de încălcări nu o poate priva de posibilitatea de a ridica acest nivel în limitele indicate de Regulamentul nr. 1/2003, dacă acest lucru este necesar pentru a asigura punerea în aplicare a politicii de concurență. Aplicarea eficientă a normelor de concurență impune însă ca în orice moment Comisia să poată adapta nivelul amenzilor la nevoile acestei politici (Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 169, și Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 395).

102 În speță, pe de o parte, trebuie să se constate mai întâi că, prin stabilirea, în decizia atacată, la 90 % a nivelului de majorare a cuantumului de bază al amenzii ca urmare a încălcărilor repetate, Comisia a acționat în temeiul articolului 23 alineatele (2) și (3)

din Regulamentul nr. 1/2003 și în conformitate cu punctul 28 prima liniuță din Orientări, aspect pe care reclamanta nu îl contestă. În plus, contrar celor susținute de reclamantă și în conformitate cu jurisprudența citată la punctele 100 și 101 de mai sus, faptul că, în decizii anterioare, Comisia i-a aplicat o majorare cu 50 % a cuantumului de bază al amenzii nu ar restrânge, în decizia atacată, marja sa de apreciere în ceea ce privește stabilirea nivelului de majorare a cuantumului de bază al amenzii.

103 Pe de altă parte, este necesar să se arate că reclamanta nu invocă niciun argument de natură să dovedească faptul că, având în vedere împrejurările speței care demonstrează puternica sa tendință de a încălca normele de concurență, prin majorarea cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii, Comisia a depășit în speță marja sa de apreciere.

104 Prin urmare, reclamanta nu a reușit să demonstreze că, prin majorarea, pentru încălcări repetate, cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii care i-a fost aplicată, Comisia a încălcat principiul proporționalității, astfel cum a fost definit la punctul 63 de mai sus.

105 Pe de altă parte, în condițiile în care reclamanta susține că o majorare cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii pentru încălcări repetate ar fi disproporționată în măsura în care, în temeiul efectului disuasiv, în sarcina Elf Aquitaine s-a aplicat o majorare cu 70 % a cuantumului de bază al amenzii, se impune respingerea ca inoperant a acestui argument.

106 Astfel, trebuie să se arate mai întâi că, din moment ce este cert că majorarea cu 70 % a cuantumului de bază al amenzii nu a fost aplicată reclamantei, ci numai Elf Aquitaine, cu care aceasta nu mai constituia o întreprindere unică în sensul articolului 81 CE la data adoptării deciziei atacate, această majorare nu poate fi luată în considerare pentru a aprecia dacă amenda aplicată numai reclamantei pentru încălcări repetate este disproporționată. În plus, și în orice caz, aceste două majorări au în vedere două

obiective distincte de disuasiune. Astfel, dacă majorarea cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii, aplicată reclamantei la articolul 2 litera (d) din decizia atacată, se justifică prin nevoia suplimentară de disuasiune în raport cu aceasta, având în vedere tendința sa de a încălca normele de concurență, majorarea cu 70 % a cuantumului de bază al amenzii, aplicată Elf Aquitaine la articolul 2 litera (e) din decizia menționată, răspunde necesității de a asigura un efect disuasiv al amenzii aplicate acesteia din urmă, ținând seama de faptul că, dată fiind cifra sa de afaceri globală net superioară în raport cu cea a altor întreprinderi membre ale înțelegerii, aceasta era în măsură să mobilizeze mai ușor fondurile necesare pentru plata amenzii.

107 Prin urmare, se impune respingerea, în parte ca neîntemeiată și în parte ca inoperantă, a criticii reclamantei întemeiate pe o încălcare a principiului proporționalității.

108 În al doilea rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul egalității de tratament în măsura în care nu îi putea aplica, prin decizia atacată, un alt nivel de majorare a cuantumului de bază al amenzii decât cel de 50 %, pe care aceasta i-l aplicase în cele patru decizii adoptate între 2003 și 2006, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, principiul menționat impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea Curții din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, Rep., p. I-3633, punctul 56 și jurisprudența citată).

109 În speță, este necesar să se arate că simplul fapt că, în practica sa decizională anterioară, Comisia a reținut un anumit nivel de majorare a cuantumului de bază al amenzii nu presupune, potrivit jurisprudenței citate la punctele 100 și 101 de mai sus, ca, având în vedere împrejurările speței, aceasta să fie privată de posibilitatea ca

în decizia atacată să ridice acest nivel în limitele pe care și le-a stabilit în Orientări, pentru a determina reclamanta să își modifice comportamentul anticoncurențial.

110 Prin urmare, se impune respingerea ca neîntemeiată a criticii reclamantei întemeiate pe o încălcare a principiului egalității de tratament, rezultată din aplicarea unei majorări cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii care i-a fost impusă pentru încălcări repetate.

111 În al treilea rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul bunei administrări prin faptul că, având în vedere încălcările repetate, a reținut o majorare cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, în cazurile în care instituțiile dispun de o putere de apreciere pentru a fi în măsură să își îndeplinească atribuțiile, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică comunitară în cadrul procedurilor administrative are cu atât mai mult o importanță fundamentală. Printre aceste garanții se înscrie în special obligația instituției competente de a examina, cu atenție și cu imparțialitate, toate elementele pertinente ale cauzei (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec., p. I-5469, punctul 14, Hotărârea Tribunalului din 24 ianuarie 1992, La Cinq/Comisia, T-44/90, Rec., p. II-1, punctul 86, și Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, ABB Asea Brown Boveri/Comisia, T-31/99, Rec., p. II-1881, punctul 99).

112 În speță, trebuie subliniat că, astfel cum reiese din considerentele (525)-(527) ale deciziei atacate, Comisia, care, conform jurisprudenței citate la punctul 100 de mai sus, nu este obligată ca, în stabilirea amenzilor, să aplice formule matematice precise, a considerat în mod întemeiat că era necesar să se aplice un nivel ridicat de majorare a cuantumului de bază al amenzii, din moment ce „primele amenzi [care i-au fost aplicate reclamantei] nu au determinat-o să își modifice comportamentul” [considerentul

(525) al deciziei atacate]. În plus, reclamanta nu invocă niciun argument și nicio probă care să susțină afirmația sa potrivit căreia Comisia nu a efectuat o examinare atentă și imparțială a împrejurărilor speței care să permită acesteia din urmă să justifice aplicarea unui nivel de majorare a cuantumului de bază al amenzii de 90 %, având în vedere puternica sa tendință de a încălca normele de concurență.

113 Prin urmare, reclamanta nu a demonstrat că, în speță, Comisia a încălcat principiul bunei administrări.

114 În această privință, trebuie respins ca neîntemeiat argumentul reclamantei potrivit căruia nu trebuie să suporte consecințele prejudiciabile care rezultă din lipsa de diligență pe care Comisia ar fi dovedit-o în instrumentarea prezentei cauze și care ar fi condus-o pe aceasta din urmă să aplice situației de fapt din speță Orientările, care, în esență, ar prevedea sancțiuni împovărătoare pentru comportamentul constând în încălcări repetate. Astfel, pe de o parte, reclamanta nu invocă niciun argument și nicio probă care să demonstreze că prezenta cauză nu a fost instrumentată de Comisie într-un termen rezonabil. Pe de altă parte, întrucât aplicarea eficientă a normelor de concurență impune ca în orice moment Comisia să poată adapta nivelul amenzilor la nevoile politicii sale (a se vedea Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctele 210-212 și jurisprudența citată), nu i se poate imputa faptul că, pentru a stabili nivelul de majorare a cuantumului de bază al amenzii pentru încălcări repetate, aceasta s-a întemeiat pe Orientări, a căror aplicabilitate la situația de fapt din speță nu este contestată de reclamantă.

115 Prin urmare, se impune respingerea ca neîntemeiate a celei de a treia critici a reclamantei și a celui de al doilea motiv în totalitate.

b) Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe neacordarea, în privința reclamantei, a unei reduceri a amenzii în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea

Argumentele părților

116 Reclamanta susține în esență că, prin faptul că nu i-a acordat, în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea, o reducere cu 30-50 % a amenzii, Comisia a săvârșit o eroare. Pe de o parte, aceasta ar fi fost a doua întreprindere care a depus la Comisie, la 18 octombrie 2004, o cerere în temeiul comunicării menționate. Pe de altă parte, elementele pe care aceasta i le-a furnizat ar fi avut o valoare adăugată semnificativă, având în vedere elementele de care Comisia dispunea la acea dată în dosar.

117 În primul rând, reclamanta arată că abordarea reținută de Comisie în decizia atacată este în contradicție cu interpretarea strict cronologică adoptată în Decizia Peroxid de hidrogen. În această ultimă decizie, Comisia ar fi acordat celei de a doua întreprinderi care a depus o cerere în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea o reducere cu 40 % a amenzii, în pofida caracterului foarte limitat al informațiilor furnizate.

118 În al doilea rând, reclamanta susține că informațiile pe care le-a furnizat Comisiei au permis acesteia din urmă să obțină confirmarea informațiilor care figurau numai în cererea de imunitate formulată de EKA. Comisia ar fi apreciat, așadar, în mod greșit, în considerentele (565)-(577) ale deciziei atacate, că informațiile furnizate de reclamantă nu ar fi prezentat nicio valoare adăugată semnificativă, în măsura în care acestea ar fi permis numai confirmarea informațiilor de care Comisia dispunea deja și care îi fuseseră furnizate, pe de o parte, de EKA în cererea sa de imunitate și, pe de altă

parte, în răspunsul dat de Finnish Chemicals la solicitarea de informații din partea Comisiei din 10 septembrie 2004.

119 *Primo*, reclamanta arată că, în răspunsul la solicitarea de informații din partea Comisiei din 10 septembrie 2004, Finnish Chemicals s-a limitat să răspundă la întrebările cu privire la organizarea sa și să confirme conținutul reuniunilor enumerate de EKA, precum și numele participanților la aceste reuniuni. Cu toate acestea, Finnish Chemicals nu ar fi precizat nici obiectul respectivelor reuniuni și nu ar fi confirmat nici informațiile furnizate de EKA, potrivit cărora exista o înțelegere pe piața cloratului de sodiu.

120 *Secundo*, reclamanta arată că este prima întreprindere care ar fi confirmat declarațiile date de EKA, în special următoarele cinci informații. Mai întâi, ar fi confirmat că un sistem de împărțire a clienților și a volumelor fusese instituit în anii '90 și încetase la începutul anului 2000. În continuare, aceasta ar fi susținut cererea orală de imunitate formulată de EKA, potrivit căreia exista un sistem de compensare care, în cazul unei diferențe pozitive constatate între volumele alocate unui participant la înțelegere și vânzările realizate de acesta, permitea producătorilor păgubiți ca în anul următor să își majoreze volumele. În plus, reclamanta ar fi precizat că ar fi fost realizate cu succes trei majorări de prețuri. Mai mult, aceasta ar fi furnizat numeroase informații referitoare la conflictul dintre membrii înțelegerii cu privire la clientul MODO. În sfârșit, reclamanta ar fi arătat că înțelegerea s-ar fi încheiat în 2000, în urma adoptării unor programe de respectare a dreptului concurenței.

121 Pe de o parte, din cele de mai sus ar reieși că informațiile furnizate de reclamantă au permis Comisiei să obțină confirmarea și completarea elementelor furnizate de EKA în ceea ce privește natura și durata înțelegerii, modul său de funcționare, precum și impactul său asupra pieței vizate, pe care Finnish Chemicals nu le confirmase în răspunsul său la solicitarea de informații din partea Comisiei din 10 septembrie 2004.

122 Pe de altă parte, contribuția sa ar avea o valoare adăugată semnificativă, în măsura în care, prin descrierea încălcării în termeni asemănători celor utilizați de EKA, aceasta ar fi permis confirmarea elementelor esențiale ale încălcării și consolidarea capacității Comisiei de a dovedi încălcarea. Astfel, analizată individual, cererea de imunitate formulată de EKA ar fi avut numai o valoare probatorie limitată, în măsura în care, după cum aceasta din urmă ar fi recunoscut în cererea sa orală de imunitate, nu fusese întotdeauna posibilă verificarea informațiilor pe care le furnizase și acestea ar fi putut fi, așadar, contestate de alți membri ai înțelegerii. După cum ar fi apreciat Comisia în multe alte decizii, simpla confirmare a unor elemente de care Comisia dispune deja ar justifica o reducere a amenzii în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea.

123 În al treilea rând, reclamanta susține că informațiile pe care le-a furnizat Comisiei au evidențiat un anumit număr de elemente noi de care aceasta nu dispunea deja și care au consolidat, așadar, în mod semnificativ capacitatea sa de a dovedi faptele în discuție. În această privință, reclamanta arată de asemenea că, potrivit jurisprudenței, Comisia nu poate favoriza anumite documente furnizate de o întreprindere în detrimentul unor documente furnizate anterior de o altă întreprindere și că aprecierea valorii adăugate a informațiilor furnizate de o întreprindere nu poate depinde de alegerea Comisiei de a le valorifica sau de a nu le valorifica.

124 *Primo*, astfel cum ar fi arătat la punctele 210 și 211 din observațiile prezentate ca răspuns la comunicarea privind obiecțiunile, reclamanta ar fi informat Comisia cu privire la existența unui document, la care s-ar fi făcut referire în considerentul (76) al deciziei atacate, a cărui copie nu o păstrase, în care se precizau, pentru fiecare client comun, volumele de vânzări pe care fiecare dintre producătorii de clorat de sodiu era autorizat să le furnizeze în cadrul acordului de împărțire a piețelor. Existența unui astfel de document ar demonstra gradul de structurare a înțelegerii.

125 *Secundo*, în observațiile prezentate ca răspuns la comunicarea privind obiecțiunile, reclamanta ar fi fost prima întreprindere care a identificat clienții din Europa continentală care au făcut obiectul unei împărțiri a volumelor de vânzări între producătorii de clorat de sodiu. Aceasta consideră, prin urmare, că informațiile respective ar fi putut să permită Comisiei să aprecieze întinderea geografică a înțelegerii și ar fi putut astfel să servească drept temei pentru solicitări de informații, în scopul de a verifica faptul că majorările de prețuri fuseseră aplicate corespunzător. Reclamanta precizează în această privință că, spre deosebire de afirmațiile Comisiei, din nouă clienți identificați de reprezentantul reclamantei, domnul L., numai doi dintre aceștia fuseseră deja identificați de EKA.

126 În al patrulea rând, reclamanta arată mai întâi că însuși modul de redactare a deciziei atacate demonstrează faptul că, pentru a dovedi existența încălcării și pentru a obține confirmarea unui anumit număr de elemente provenite din alte surse, Comisia s-a întemeiat pe mai multe informații pe care aceasta le furnizase. În această privință, reclamanta face trimitere la considerentele (76), (98), (207), (254), (273) și (284) ale deciziei atacate, precum și la notele de subsol 116, 118, 142, 259, 305, 325 și 337 din decizia menționată.

127 În continuare, reclamanta precizează că, contrar a ceea ce afirmă Comisia, considerentul (254) al deciziei atacate nu are în vedere o reuniune care ar fi avut loc în primăvara anului 2000, a cărei existență a fost imposibil de confirmat, ci o reuniune cu Finnish Chemicals care a intervenit în 1999, în cursul căreia aceasta din urmă s-ar fi declarat drept „furnizorul exclusiv al [clientului] MODO, [în urma] [unui] acord încheiat între societatea-mamă a acesteia și MODO, desființând astfel acordul existent între EKA, Finnish Chemicals și [reclamantă] cu privire la acest client".

128 Comisia se opune argumentelor invocate de reclamantă.

Aprecierea Tribunalului

129 În comunicarea din 2002 privind cooperarea, Comisia a definit condițiile în care întreprinderile care cooperează cu aceasta în cursul investigării unei înțelegeri pot fi scutite de amendă sau pot beneficia de o reducere a cuantumului amenzii pe care ar fi trebuit să o plătească.

130 În temeiul punctului 20 din Comunicarea din 2002 privind cooperarea, „întreprinderile care nu îndeplinesc condițiile [pentru a obține o scutire de amendă] pot beneficia totuși de o reducere a amenzii care le-ar fi fost aplicată în mod normal".

131 Punctul 21 din Comunicarea din 2002 privind cooperarea prevede că, „pentru a putea pretinde o [reducere a amenzii în temeiul punctului 20 din comunicarea menționată], o întreprindere trebuie să furnizeze Comisiei elemente de probă cu privire la presupusa încălcare care reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu elementele de probă aflate deja în posesia Comisiei și trebuie să înceteze participarea la presupusa activitate ilicită cel mai târziu la momentul la care furnizează aceste elemente de probă".

132 La punctul 23 litera (b) primul paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea sunt prevăzute trei intervale de reducere a amenzii. Astfel, prima întreprindere care îndeplinește condiția prevăzută la punctul 21 din comunicarea menționată are dreptul să obțină o reducere cuprinsă între 30 și 50 %, a doua întreprindere poate obține o reducere a amenzii cuprinsă între 20 și 30 %, întreprinderile următoare au dreptul la o reducere a amenzii de maximum 20 %.

133 Punctul 23 litera (b) al doilea paragraf din Comunicarea din 2002 privind cooperarea prevede că, „pentru a stabili nivelul reducerii în limitele acestor intervale, Comisia ia în considerare data la care probele care îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 21 [din comunicarea menționată] au fost prezentate și măsura în care acestea prezintă valoare adăugată” și că „de asemenea, Comisia ține seama de întinderea și de continuitatea cooperării pe care întreprinderea o dovedește de la data contribuției sale”.

134 Potrivit jurisprudenței, Comisia dispune de o largă putere de apreciere în ceea ce privește metoda de calcul al amenzilor și, în această privință, poate să țină cont de elemente multiple, între care figurează cooperarea întreprinderilor în cauză în cursul investigației realizate de serviciile sale. În acest cadru, Comisia trebuie să efectueze aprecieri de fapt complexe, precum cele care privesc cooperarea fiecăreia dintre întreprinderile respective (Hotărârea Curții din 10 mai 2007, SGL Carbon/Comisia, C-328/05 P, Rep., p. I-3921, punctul 81, și Hotărârea Gütermann și Zwicky/Comisia, punctul 63 de mai sus, punctul 219).

135 În plus, în cadrul aprecierii cooperării furnizate de membrii unei înțelegeri, doar o eroare vădită de apreciere a Comisiei poate fi cenzurată, întrucât aceasta dispune de o largă marjă de apreciere pentru a evalua calitatea și utilitatea cooperării unei întreprinderi, în special în raport cu contribuțiile altor întreprinderi (Hotărârea SGL Carbon/Comisia, punctul 134 de mai sus, punctul 88). În această privință, trebuie amintit de asemenea că, deși Comisia este obligată să motiveze rațiunile pentru care consideră că elementele furnizate de întreprinderi în cadrul unei comunicări privind cooperarea constituie o contribuție care justifică sau nu justifică o reducere a amenzii aplicate, revine în schimb întreprinderilor care doresc să conteste decizia Comisiei în această privință să demonstreze că, în lipsa unor astfel de informații furnizate în mod voluntar de aceste întreprinderi, Comisia nu ar fi fost în măsură să dovedească fondul încălcării și să adopte, așadar, o decizie prin care să aplice amenzi (Hotărârea Erste Group Bank și alții/Comisia, punctul 100 de mai sus, punctul 297).

136 În plus, reducerea amenzilor în cazul cooperării întreprinderilor participante la încălcări ale dreptului concurenței se întemeiază pe ideea că o astfel de cooperare facilitează sarcina Comisiei de a constata existența unei încălcări și, dacă este cazul, de a pune capăt acestei încălcări (Hotărârea Dansk Rørindustri și alții/Comisia, punctul 101 de mai sus, punctul 399, și Hotărârea Tribunalului din 14 mai 1998, Finnboard/Comisia, T-338/94, Rec., p. II-1617, punctul 363). Având în vedere raționea unei reduceri, Comisia nu poate face abstracție de utilitatea informației furnizate, care depinde în mod necesar de elementele de probă de care dispune deja (Hotărârea Gütermann și Zwicky/Comisia, punctul 63 de mai sus, punctul 220).

137 Pe de altă parte, reiese din jurisprudență că, atunci când, în ceea ce privește cooperarea, o întreprindere nu face decât să confirme, într-un mod mai puțin precis și explicit, unele dintre informațiile deja furnizate de o altă întreprindere în cadrul cooperării, gradul de cooperare a acestei întreprinderi, deși este posibil să nu fie lipsit de o anumită utilitate pentru Comisie, nu poate fi considerat comparabil cu cel al cooperării primei întreprinderi care a furnizat aceste informații. Astfel, o declarație care se limitează să confirme, într-o anumită măsură, o declarație de care Comisia dispunea deja nu facilitează sarcina Comisiei în mod semnificativ. Prin urmare, aceasta nu poate fi suficientă pentru a justifica o reducere a cuantumului amenzii în temeiul cooperării (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Mannesmannröhren-Werke/Comisia, T-44/00, Rec., p. II-2223, punctul 301, Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 455, și Hotărârea Tribunalului Gütermann și Zwicky/Comisia, punctul 63 de mai sus, punctul 222).

138 În sfârșit, colaborarea la investigație a unei întreprinderi care nu depășește nivelul care rezultă din obligațiile ce revin întreprinderilor în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003 nu justifică o reducere a amenzii (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 10 martie 1992, Solvay/Comisia, T-12/89, Rec., p. II-907, punctele 341 și 342, și Hotărârea Danone a Tribunalului, punctul 51 de mai sus, punctul 451).

139 În speță, trebuie arătat, cu titlu introductiv, că este cert că, pe de o parte, astfel cum reiese din considerentul (561) al deciziei atacate, reclamanta era a doua întreprindere, după EKA, ce a depus o cerere în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea. Pe de altă parte, după cum a arătat Comisia în considerentul (565) al deciziei atacate, fără ca reclamanta să conteste acest lucru, numai informațiile care figurează în decizia menționată la punctul 3 din răspunsul din 18 octombrie 2004 la solicitarea de informații din partea Comisiei din 10 septembrie 2004 (denumit în continuare „răspunsul reclamantei") constituie informații care depășesc simpla obligație a acesteia din urmă de a răspunde la solicitarea de informații pe care Comisia i-o adresase în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003. Astfel, informațiile cuprinse la punctul 3 din răspunsul reclamantei, care se referă la discuția pe care a avut-o la 24 septembrie 2004 cu angajatul său, domnul L., au în mod direct legătură cu faptele care privesc încălcarea în cauză.

140 Prin urmare, numai în raport cu informațiile care figurează la punctul 3 din răspunsul reclamantei trebuie examinate cele patru critici pe care aceasta le invocă, în scopul de a determina dacă, prin faptul că a considerat că informațiile pe care i le furnizase nu aveau o valoare adăugată semnificativă și că acestea nu justificau, așadar, acordarea unei reduceri cuprinse între 30 și 50 % din cuantumul amenzii care îi fusese aplicată, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere..

141 În primul rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia ar fi trebuit ca, în decizia atacată, să îi acorde o reducere a amenzii, astfel cum procedase în Decizia Peroxid de hidrogen, în pofida caracterului foarte limitat al informațiilor pe care reclamanta le furnizase în această ultimă decizie cu privire la înțelegerea în cauză, aceasta trebuie respinsă ca neîntemeiată. Astfel, pe lângă faptul că obligația Comisiei de a examina dacă cooperarea oferită de o întreprindere justifică reducerea amenzii se raportează nu la propria sa practică decizională anterioară, ci la Comunicarea din 2002 privind cooperarea, argumentul reclamantei nu permite să se dovedească faptul că informațiile pe care le-a furnizat prezintă o valoare adăugată

semnificativă în împrejurările speței, având în vedere probele de care dispunea Comisia la data cererii sale formulate în temeiul comunicării menționate.

142 În al doilea rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia aceasta era prima care a confirmat informațiile furnizate de EKA în cererea sa orală de imunitate, trebuie examinate cele cinci informații despre care susține că prezintă pentru Comisie o valoare adăugată semnificativă.

143 Mai întâi, în măsura în care reclamanta a informat Comisia că „un sistem de împărțire a clienților și a volumelor [fusese] instituit [la] sfârșitul [anului] 1993 de anumiți producători de clorat de sodiu", Comisia a arătat, în considerentul (569) al deciziei atacate, că „[reclamanta] confirma[se] în termeni generali existența sistemului, dar nu furniza[se] niciun element de probă scris din perioada la care se raportează situația de fapt, care ar fi permis să se consolideze capacitatea de a dovedi faptele în discuție". În această privință, este necesar să se constate că, prin excluderea faptului că această informație putea avea o valoare adăugată semnificativă, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Astfel, pe lângă faptul că din cererea orală de imunitate formulată de EKA rezultă că aceasta din urmă informase deja Comisia cu privire la un astfel de sistem, reclamanta nici nu a susținut această informație prin probe scrise, nici nu a adus precizări suplimentare în ceea ce privește datele, locurile, modalitățile și cuantumurile vizate de respectiva împărțire a volumelor și a clienților. Prin urmare, în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 137 de mai sus, simpla confirmare de către reclamantă în declarația sa orală a existenței unei împărțiri a volumelor și a clienților nu poate fi considerată drept având o valoare adăugată semnificativă.

144 În continuare, în ceea ce privește informația furnizată de reclamantă potrivit căreia exista un sistem de compensare între producătorii păgubiți care le permitea ca în anul următor să își sporească volumele, trebuie amintit că, astfel cum s-a menționat la punctul 143 de mai sus, Comisia a arătat, în considerentul (569) al deciziei atacate, că, „în ceea ce privește mecanismul de împărțire a piețelor cloratului de sodiu, [aceasta]

primi[se] deja respectivele informații în cadrul declarației orale date de EKA" și că „[reclamanta] confirma[se] în termeni generali existența sistemului, dar nu furniza[se] niciun element de probă scris din perioada la care se raportează situația de fapt, care ar fi permis să se consolideze capacitatea Comisiei de a dovedi faptele în discuție". În această privință, este necesar să se constate că, prin excluderea valorii adăugate semnificative a acestei informații, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Astfel, pe lângă faptul că din cererea orală de imunitate formulată de EKA rezultă că aceasta din urmă informase deja Comisia cu privire la sistemul de compensare instituit în anumite state membre, reclamanta nici nu a furnizat vreo probă scrisă care să dovedească existența respectivului sistem, nici nu a făcut precizări în declarația sa orală cu privire la datele, la locurile și la modalitățile sistemului menționat.

145 Mai mult, cu privire la faptul că reclamanta a informat Comisia că fuseseră realizate cu succes trei majorări de prețuri, Comisia a arătat în această privință, în considerentul (572) al deciziei atacate, că, „în ceea ce privește majorările de prețuri din 1993, 1994 și 1995, [domnul L.] a confirmat în termeni foarte generali informațiile furnizate deja de EKA, fără a aduce spontan alte precizări cu privire la comportamentele în cauză". În această privință, este necesar să se constate că, prin excluderea valorii adăugate semnificative a acestei informații, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Astfel, pe lângă faptul că din cererea orală de imunitate formulată de EKA rezultă că aceasta din urmă furnizase deja Comisiei informații detaliate privind periodicitatea, cuantumul și mecanismul acestor majorări de prețuri, reclamanta nu a furnizat, în susținerea afirmațiilor sale, nici probe, nici detalii suplimentare față de cele de care Comisia dispunea deja, astfel încât nu a consolidat în mod semnificativ sarcina Comisiei, în sensul jurisprudenței citate la punctul 137 de mai sus.

146 În plus, în ceea ce privește „numeroasele informații referitoare la conflictul dintre participanții la înțelegere" în urma deciziei clientului MODO ca de la jumătatea anului 1998 să nu se mai aprovizioneze de la reclamantă și diferitele reuniuni care au urmat în cursul anului 1999 și în primăvara anului 2000, despre care reclamanta a informat Comisia, este necesar să se arate că aceasta din urmă precizează în special, în considerentul (573) al deciziei atacate, că „declarațiile [domnului L.] au confirmat

principalele elemente ale declarațiilor date de EKA și de Finnish Chemicals, dar […] nu au evidențiat elemente noi sau probe suplimentare care să consolideze în mod semnificativ capacitatea Comisiei de a dovedi faptele în discuție". În această privință, este necesar să se constate că, prin excluderea valorii adăugate semnificative a acestei informații, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Astfel, pe lângă faptul că EKA informase Comisia, în cererea sa orală de imunitate, despre existența conflictului dintre membrii înțelegerii cu privire la clientul MODO, trebuie să se arate că, în susținerea afirmațiilor sale, reclamanta nu a furnizat nici probe, nici precizări care să permită Comisiei să probeze faptele încălcării, pe care, astfel cum reiese explicit din considerentele (215) și (216) ale deciziei atacate, aceasta din urmă a trebuit să le dovedească pe baza documentelor furnizate de Finnish Chemicals.

147 Pe de altă parte, în ceea ce privește informația furnizată de reclamantă potrivit căreia înțelegerea s-a încheiat la jumătatea anului 2000 în urma adoptării unor programe de respectare a dreptului concurenței, Comisia arată, în considerentul (575) al deciziei atacate, că „[domnul L.] s-a limitat să confirme declarația dată de EKA cu privire la efectul adoptării programelor [de respectare a dreptului concurenței], fără ca în această privință să aducă elemente de probă noi". În această privință, trebuie să se constate că, prin excluderea valorii adăugate semnificative a acestei informații, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Astfel, pe lângă faptul că această unică informație este lipsită de precizie în raport cu data exactă reținută de Comisie pentru a constata încetarea încălcării, respectiv 9 februarie 2000 [a se vedea articolul 1 litera (e) din decizia atacată], simpla confirmare orală de către reclamantă a acestei informații de care Comisia dispunea deja nu i-a facilitat în mod semnificativ sarcina, în sensul jurisprudenței citate la punctul 137 de mai sus.

148 În lumina considerațiilor de mai sus, trebuie respinsă critica reclamantei potrivit căreia informațiile pe care le-a furnizat Comisiei și care confirmau informații de care aceasta din urmă dispunea deja aveau o valoare adăugată semnificativă.

149 În al treilea rând, în măsura în care reclamanta susține că anumite informații pe care le-a furnizat Comisiei au evidențiat elemente noi, pe care aceasta din urmă nu le cunoștea în prealabil și care i-au consolidat deci în mod semnificativ capacitatea de a dovedi faptele în discuție, trebuie examinate cele două informații la care reclamanta face trimitere în susținerea acestei critici.

150 Mai întâi, referitor la faptul că reclamanta a informat Comisia cu privire la existența unei liste, pe care nu a păstrat-o și care ar fi precizat, pentru fiecare client comun al membrilor înțelegerii, volumele de vânzări pe care le furnizau acestora, trebuie să se constate că, prin faptul că nu a acordat pe acest temei nicio reducere a amenzii, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Prin urmare, întrucât, astfel cum Comisia a arătat în considerentul (76) al deciziei atacate, reclamanta nu i-a furnizat lista respectivă, o astfel de informație nu îi permitea să dovedească faptele constitutive ale încălcării în cauză.

151 În continuare, în ceea ce privește faptul că reclamanta era prima întreprindere care a identificat clienții din Europa continentală care au făcut obiectul unei împărțiri a volumelor, ceea ce ar fi permis Comisiei să aprecieze întinderea geografică a înțelegerii și ar fi putut să servească drept temei pentru solicitări de informații, trebuie să se constate că, deși Comisia nu s-a pronunțat în mod special cu privire la acest argument în decizia atacată, aceasta a arătat totuși, în considerentul (576) al deciziei atacate, printre altele, că, „în general, calitatea și cantitatea informațiilor furnizate de [reclamantă] trebuie considerate foarte limitate” și că, „deși [reclamanta] a putut confirma într-un mod foarte general anumite aspecte ale funcționării înțelegerii, nu a făcut acest lucru într-un mod care să poată consolida semnificativ capacitatea Comisiei de a dovedi încălcarea”. Trebuie să se constate că, în această privință, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Astfel, deși lista cuprinzând numele întreprinderilor care făceau obiectul înțelegerii o completa pe cea pe care EKA o furnizase Comisiei, nu este mai puțin adevărat că, în lipsa prezentării unor detalii cu privire la punerea în aplicare, la datele și la coordonatele cifrice ale sistemului de împărțire a volumelor în care erau implicate respectivele întreprinderi, o astfel de informație nu avea pentru Comisie o valoare adăugată semnificativă. Argumentul pe care reclamanta l-a invocat în ședință, potrivit căruia Comisia ar fi putut să completeze informațiile pe care

i le furnizase prin adresarea unor solicitări de informații întreprinderilor care făceau obiectul înțelegerii, nu poate modifica această concluzie. Astfel, în măsura în care reclamanta însăși nu a furnizat aceste informații detaliate, pe care în mod necesar le deținea, din moment ce participase la respectivul sistem de împărțire, faptul că, prin recurgerea la propriile sale atribuții de investigație, Comisia ar fi putut eventual să obțină confirmarea acestor informații sau să le completeze nu modifică concluzia potrivit căreia informația furnizată de reclamantă nu a facilitat în mod semnificativ sarcina Comisiei de a constata faptele constitutive ale încălcării în cauză.

152 Prin urmare, se impune respingerea ca neîntemeiată a celei de a treia critici a reclamantei, potrivit căreia informațiile pe care le-a furnizat Comisiei, și despre care aceasta nu ar fi avut cunoștință în prealabil, ar avea o valoare adăugată semnificativă.

153 În al patrulea rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia însuși modul de redactare a deciziei atacate demonstrează faptul că, pentru a stabili existența încălcării și pentru a obține confirmarea unui anumit număr de elemente provenite din alte surse, Comisia s-a întemeiat pe mai multe informații pe care aceasta le furnizase, trebuie să se examineze dacă din considerentele deciziei atacate, la care reclamanta face trimitere și care sunt prezentate la punctul 126 de mai sus, rezultă că aceasta a consolidat în mod semnificativ capacitatea Comisiei de a dovedi faptele constitutive ale încălcării în cauză.

154 Mai întâi, în ceea ce privește considerentul (76) al deciziei atacate și nota de subsol 116 referitoare la considerentul menționat, Comisia descrie în cuprinsul acestora funcționarea generală a înțelegerii, care se caracteriza în special prin „contacte frecvente sub forma unor reuniuni bilaterale sau multilaterale și prin convorbiri telefonice, fără să urmeze totuși o schemă specifică”. Comisia adaugă faptul că, „potrivit

[reclamantei], încă de la începutul înțelegerii a fost întocmită o listă a clienților comuni și a volumelor de vânzări pe care fiecare dintre producătorii de clorat de sodiu membri ai înțelegerii era autorizat să le-o furnizeze", iar „[reclamanta] nu a prezentat totuși Comisiei lista în discuție". În această privință, trebuie să se constate, prin urmare, că, pentru aceleași motive cu cele menționate la punctele 144 și 150 de mai sus, această informație, cu privire la care Comisia a constatat în mod expres că reclamanta nu adusese nicio probă materială, nu avea o valoare adăugată semnificativă. Așadar, prin faptul că a exclus că această informație avea o astfel de valoare, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere.

155 În plus, referitor la nota de subsol 118 din decizia atacată, Comisia arată că reclamanta „a confirmat [declarațiile orale date de EKA în ceea ce privește] existența mecanismului de împărțire a pieței și a regimului de compensare descrise de EKA". În această privință, trebuie amintit că, deși reclamanta a confirmat existența unei astfel de practici anticoncurențiale, această unică informație nu era totuși suficientă în sine pentru a permite Comisiei să dovedească faptele constitutive ale încălcării. Prin urmare, pentru aceleași motive cu cele menționate la punctul 144 de mai sus, nu se poate considera că această unică informație, de care Comisia dispunea deja, are o valoare adăugată semnificativă.

156 În continuare, în ceea ce privește considerentul (98) al deciziei atacate și nota de subsol 142 referitoare la considerentul menționat, Comisia arată în cuprinsul acestora în special că „EKA susține de asemenea că, la orizontul anului 1995, a decis împreună cu Finnish Chemicals și cu [reclamanta] să realizeze o «majorare importantă a prețurilor, care a fost aplicată» în Portugalia, având în vedere deprecierea monedei escudo", că „elementele de probă prezentate de EKA demonstrează că, în 1995, întreprinderea a majorat cu 31 % tarifele pe care le practica în relația cu clienții săi portughezi și cu 44 % în raport cu prețurile practicate în 1993" și că „[reclamanta] menționează de asemenea o majorare de prețuri reușită în 1995". Din textul deciziei atacate rezultă, așadar, că această majorare de prețuri din 1995 a fost dovedită pe baza unor informații orale și a unor documente furnizate de EKA, fapt care nu este contestat de reclamantă. Prin urmare, chiar dacă informația orală furnizată de reclamantă o confirmă pe cea dată de EKA, potrivit jurisprudenței citate la punctul 137 de mai

sus, aceasta nu poate fi considerată ca având o valoare adăugată semnificativă, din moment ce fusese deja furnizată de EKA, iar reclamanta nu a furnizat detalii suplimentare cu privire la majorarea de prețuri respectivă.

157 În plus, în ceea ce privește considerentul (207) al deciziei atacate și nota de subsol 259 referitoare la considerentul menționat, Comisia arată în cuprinsul acestora că „[t]rebuie observat că, în cadrul discuțiilor dintre Finnish Chemicals și [reclamantă] cu privire la [clientul] MODO, domnul [L.] i-a telefonat domnului [B.] (reprezentantul Quadrimex, importator al Finnish Chemicals în Franța) pentru a discuta despre volumele pierdute de [reclamantă]" și că „domnul [L.] s-a plâns, cu ocazia acestor convorbiri telefonice, din 2 și din 5 octombrie 1998, de agresivitatea scandinavă și a solicitat o compensare în volum pentru [reclamantă]". În această privință, din documentele citate la nota de subsol 257 din decizia atacată și din cuprinsul punctului 4.3.1.20 din decizia menționată, intitulat „1998 – conflictul cu privire la clientul MODO", rezultă că, pentru a stabili natura exactă a contactelor care au avut loc între concurenți referitor la aprovizionarea clientului MODO, datele acestor contacte și volumele împărțite, Comisia s-a întemeiat în totalitate pe informațiile precise pe care i le furnizase Finnish Chemicals. Așadar, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere prin excluderea valorii adăugate semnificative a informației furnizate de reclamantă.

158 În plus, în ceea ce privește considerentul (254) al deciziei atacate și nota de subsol 305 referitoare la considerentul menționat, Comisia arată în cuprinsul acestora că reclamanta a declarat că „[domnul L.] crede că își amintește de o reuniune între Finnish Chemicals și [reclamantă] pentru a înțelege de ce regulile de împărțire aplicabile clientului MODO nu mai erau respectate" și că „în cadrul acestei reuniuni, despre care [domnul L.] crede că s-a derulat în cursul primului trimestru al anului 1999 în Finlanda, Finnish Chemicals a declarat că a devenit furnizorul exclusiv al [MODO] [în urma] [unui] acord încheiat între societatea-mamă a acesteia și MODO, desființând

astfel acordul existent între EKA, Finnish Chemicals și [reclamantă] cu privire la acest client". În această privință, trebuie arătat că, în considerentul (255) al deciziei atacate, Comisia adaugă că „totuși, întrucât contractul dintre MODO și Finnish Chemicals nu a fost încheiat decât în septembrie 1999, Comisia consideră că [domnul L.] a confundat datele și locurile și că acesta a amintit în realitate reuniunea din 9 noiembrie 1999 de la Copenhaga". Prin urmare, pe lângă faptul că informația orală furnizată de reclamantă este, potrivit propriei sale mărturisiri, incertă („[domnul L.] crede că își amintește"), dar și imprecisă, se impune, în orice caz, constatarea că, departe de a o folosi pentru a dovedi faptele constitutive ale încălcării, Comisia arată în mod expres, în considerentul (255) al deciziei atacate, că aceste informații sunt eronate, aspect pe care de altfel reclamanta nu îl contestă. Prin urmare, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere prin faptul că a considerat că această informație, care nu fusese confirmată, era lipsită de valoare adăugată semnificativă.

159 Mai mult, în ceea ce privește nota de subsol 325 din decizia atacată, aceasta constituie o trimitere la considerentul (273) al deciziei menționate, în cuprinsul căruia Comisia arată în special că reclamanta „a menționat o reuniune între EKA, Finnish Chemicals și [aceasta] «din primăvara anului 2000», care trebuie presupusă a fi reuniunea din 9 februarie 2000 descrisă în considerentul (283) [al deciziei atacate]". În acest din urmă considerent, Comisia arată că, la finalul reuniunii din 9 februarie 2000, EKA „a declarat că [aceasta] refuza să participe la orice nouă discuție cu concurenții". În considerentul (284) al deciziei atacate și la nota de subsol 337 referitoare la considerentul menționat, Comisia arată că „modificările care au intervenit în 1999 pe piața cloratului de sodiu din Comunitate (în special în urma încheierii contractului de furnizare dintre Finnish Chemicals și MODO) au condus la încetarea contactelor dintre producătorii de clorat de sodiu și, chiar dacă s-au mai înregistrat câteva convorbiri telefonice și reuniuni în ianuarie și în februarie 2000 […], nu a fost restabilit nivelul obișnuit de cooperare, care presupunea în mod esențial eforturi pentru a-și împărți volumele de vânzări". La nota de subsol 337 din decizia atacată, Comisia precizează că „EKA și [reclamanta] fac trimitere la programele lor [de respectare a dreptului concurenței] care au fost introduse în 1999 și, respectiv, în 2000", în timp ce „Finnish Chemicals arată că, odată cu încheierea contractului cu [clientul] MODO, contactele cu concurenții au devenit desuete". În lumina considerațiilor de mai sus, trebuie arătat

că, prin faptul că a considerat că informațiile furnizate de reclamantă nu aveau o valoare adăugată semnificativă, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere. Astfel, pe lângă faptul că informația furnizată de aceasta, potrivit căreia înțelegerea s-ar fi încheiat după adoptarea unor programe de respectare a dreptului concurenței, este lipsită de precizie în ceea ce privește data exactă reținută de Comisie pentru a stabili încetarea încălcării, astfel cum reiese din considerentul (290) al deciziei atacate, pe baza precizărilor făcute de EKA, Comisia a putut stabili că încălcarea încetase odată cu reuniunea asociației profesionale CEFIC din 9 februarie 2000.

160 Prin urmare, trebuie respinse ca neîntemeiate a patra critică a reclamantei, potrivit căreia din chiar textul deciziei atacate ar reieși că aceasta ar fi furnizat o informație cu o valoare adăugată semnificativă, și al treilea motiv în totalitate.

c) Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe faptul că reclamantei nu i-a fost acordată o reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea

161 Reclamanta arată, în esență, că, prin faptul că nu i-a acordat o reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea, Comisia a săvârșit erori de drept și de fapt. Tribunalul apreciază oportun să examineze cele trei aspecte ale acestui motiv într-o ordine parțial diferită de cea invocată de reclamantă.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erorile de drept și de fapt pe care Comisia le-ar fi săvârșit prin faptul că a considerat cooperarea reclamantei ca nefiind de natură să justifice o reducere a amenzii în temeiul circumstanțelor atenuante prevăzute de Orientări

— Argumentele părților

162 Reclamanta susține că, în măsura în care nu a beneficiat de nicio reducere a amenzii în temeiul circumstanțelor atenuante, în pofida faptului că la punctul 29 a patra liniuță din Orientări este prevăzută o astfel de reducere, Comisia a săvârșit erori de drept și de fapt. Potrivit reclamantei, punctul menționat, pe care Comisia nu l-ar putea interpreta restrictiv prin limitarea aplicării sale la circumstanțe excepționale, prevede astfel că o întreprindere care a cooperat insuficient în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea poate beneficia de o reducere a amenzii dacă, pe de o parte, a cooperat în mod efectiv și, pe de altă parte, această cooperare a depășit obligațiile sale legale de a coopera.

163 În primul rând, reclamata arată că, în considerentele (385)-(398) ale deciziei Comisiei din 20 octombrie 2005 privind o procedură de aplicare a articolului 81 alineatul (1) [CE] (cazul COMP/C.38.281/B.2 – Tutun brut – Italia), Comisia a aplicat punctul 29 a patra liniuță din Orientări pentru a acorda o reducere cu 50% a amenzii, pe baza unor circumstanțe atenuante, unei întreprinderi căreia îi fusese retrasă imunitatea condiționată la amendă acordată în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea. Având în vedere în special această decizie, precum și alte decizii ale Comisiei, ar fi de neînțeles ca reclamanta, care nu a contestat faptele și care a cooperat pe parcursul procedurii, să nu obțină o reducere a amenzii în temeiul unor circumstanțe atenuante.

164 În al doilea rând, reclamanta susține, pe de o parte, că a cooperat în mod efectiv cu Comisia. Aceasta nu numai că și-ar fi recunoscut participarea la încălcare de la începutul investigației, astfel cum reiese, printre altele, din faptul că a fost a doua întreprindere care a cooperat cu Comisia, ci ar fi furnizat deopotrivă un mare număr de elemente detaliate care permiteau să se precizeze natura și durata înțelegerii, participanții la aceasta și modul său de funcționare, astfel cum reiese din informațiile pe care le-a furnizat în răspunsul său din 18 octombrie 2004 la solicitarea de informații din partea Comisiei.

165 Pe de altă parte, reclamanta ar fi oferit o cooperare considerabil mai amplă decât cea rezultată din obligațiile sale legale de a coopera. Astfel, începând cu cererea formulată în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea, aceasta ar fi desfășurat o cooperare strânsă și constantă cu Comisia, astfel cum reiese din răspunsurile pe care le-a furnizat la solicitarea de informații a Comisiei din 16 februarie 2007. Nu numai că reclamanta ar fi renunțat astfel la dreptul său de a nu se autoincrimina, ci ar fi luat parte în mod activ la dovedirea existenței încălcării.

166 Comisia se opune argumentelor invocate de reclamantă.

— Aprecierea Tribunalului

167 Reclamanta susține, în esență, că, având în vedere cooperarea manifestată față de Comisie în cursul procedurii administrative, prin faptul că nu i-a acordat o reducere a amenzii în temeiul punctului 29 a patra liniuță din Orientări, aceasta din urmă a săvârșit erori de drept și de fapt.

168 Trebuie arătat mai întâi că, la punctul 29 a patra liniuță din Orientări, Comisia s-a angajat, în cadrul puterii sale de apreciere a circumstanțelor atenuante pe care este obligată să le ia în considerare la momentul stabilirii cuantumului amenzilor, să acorde o reducere a amenzii atunci când „o întreprindere cooperează în mod efectiv cu Comisia în afara sferei de aplicare a Comunicării privind [cooperarea] și dincolo de obligațiile sale legale de a coopera".

169 Cu toate acestea, aplicarea punctului 29 a patra liniuță din Orientări nu poate avea consecința de a priva Comunicarea din 2002 privind cooperarea de efectul său util. Astfel, se impune constatarea că punctul 1 din Comunicarea din 2002 privind cooperarea prevede că aceasta „stabilește cadrul pentru recompensarea cooperării, în ancheta Comisiei, a întreprinderilor care fac sau au făcut parte din înțelegeri secrete care afectează Comunitatea". Din textul și din structura comunicării menționate rezultă, așadar, că întreprinderile pot, în principiu, să obțină o reducere a amenzii în temeiul cooperării acestora numai dacă îndeplinesc condițiile stricte prevăzute de comunicarea respectivă.

170 Prin urmare, pentru a se menține efectul util al Comunicării din 2002 privind cooperarea, Comisia este obligată să acorde unei întreprinderi o reducere a amenzii în temeiul punctului 29 a patra liniuță din Orientări numai în situații excepționale. O astfel de situație se regăsește în special în cazul în care, deși o întreprindere depășește obligația sa legală de a coopera, fără a avea, cu toate acestea, dreptul la o reducere a amenzii în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea, pentru Comisie, cooperarea acesteia prezintă o utilitate obiectivă. O astfel de utilitate trebuie să se constate atunci când Comisia își întemeiază decizia finală pe elemente de probă pe care i le-a furnizat o întreprindere în cadrul cooperării sale și în lipsa cărora Comisia nu ar fi fost în măsură să sancționeze integral sau parțial încălcarea în cauză.

171 În speță, pe de o parte, trebuie arătat că reclamanta nu invocă niciun argument și nicio probă care să dovedească faptul că, fără cooperarea acesteia, Comisia nu ar fi putut să sancționeze parțial sau integral încălcarea constatată prin decizia atacată. Pe de altă parte, și în orice caz, din decizia atacată reiese că, având în vedere caracterul imprecis, inexact sau nesusținut al informațiilor furnizate de reclamantă (a se vedea punctele 141-159 de mai sus), informațiile respective nu au fost utile Comisiei din moment ce aceasta s-a întemeiat pe elementele de probă de care dispunea din alte surse pentru a stabili faptele constitutive ale încălcării.

172 Prin urmare, reclamanta nu a dovedit că, prin faptul că nu i-a acordat o reducere a amenzii în temeiul punctului 29 a patra liniuță din Orientări, Comisia a săvârșit o eroare de drept sau o eroare vădită de apreciere.

173 Argumentele invocate de reclamantă în această privință nu modifică această concluzie.

174 În primul rând, în măsura în care reclamanta susține că ar fi trebuit să obțină o reducere a amenzii, întrucât a renunțat la dreptul său fundamental de a nu se autoincrimina, acest argument trebuie respins ca neîntemeiat. Astfel, pe lângă faptul că reclamanta avea libertatea să coopereze cu Comisia sau să conteste participarea sa la încălcarea în cauză, Comisia ar fi fost obligată să îi acorde o reducere a amenzii în temeiul punctului 29 a patra liniuță din Orientări numai dacă în speță ar fi fost întrunite împrejurările menționate la punctul 170 de mai sus.

175 În al doilea rând, în măsura în care reclamanta arată că, în alte cazuri, Comisia a acordat unor întreprinderi o reducere a amenzii pentru cooperarea lor, în temeiul punctului 29 a patra liniuță din Orientări, acest argument trebuie respins ca inoperant. Astfel, întrucât posibilitatea Comisiei de a sancționa integral sau parțial o înțelegere

în lipsa cooperării unei întreprinderi trebuie analizată în raport cu împrejurările fiecărei cauze, un astfel de argument nu produce niciun efect cu privire la concluzia prezentată la punctul 172 de mai sus, potrivit căreia reclamanta nu a dovedit în speță că ar fi trebuit să i se acorde de către Comisie o reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea.

176 Prin urmare, al doilea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins în parte ca neîntemeiat și în parte ca inoperant.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe o încălcare a principiilor bunei administrări și proporționalității, având în vedere necontestarea faptelor și cooperarea reclamantei

— Argumentele părților

177 Potrivit susținerilor reclamantei, Comisia a încălcat principiile bunei administrări și proporționalității. În această privință, reclamanta consideră că, având în vedere faptul că și-a recunoscut participarea la încălcare încă de la începutul investigației și că nu a contestat faptele după ce i-a fost notificată comunicarea privind obiecțiunile, ar fi trebuit să obțină o reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea.

178 În primul rând, reclamanta consideră că necontestarea faptelor justifică o reducere a amenzii pentru trei motive. Mai întâi, aceasta ar presupune ca întreprinderea în cauză să renunțe la dreptul său fundamental de a nu se autoincrimina și de a contesta declarațiile celorlalte întreprinderi care au solicitat beneficiul clemenței. În continuare, aceasta ar depăși obligația legală de a coopera cu Comisia. În sfârșit, aceasta ar contribui la reducerea semnificativă a activității Comisiei.

179 În al doilea rând, reclamanta arată că utilitatea necontestării faptelor a fost recunoscută de jurisprudență. Pe de o parte, în Hotărârea din 12 septembrie 2007, Prym și Prym Consumer/Comisia (T-30/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 251), Tribunalul ar fi considerat că se justifica o reducere a amenzii în temeiul necontestării faptelor și al cooperării atunci când comportamentul întreprinderii în cauză ar fi permis Comisiei să constate cu mai puține dificultăți existența unei încălcări. În ședință, reclamanta a invocat de asemenea Hotărârile Hoechst/Comisia, punctul 65 de mai sus (punctele 95-97), și Gütermann și Zwicky/Comisia, punctul 63 de mai sus (punctul 221). Pe de altă parte, importanța recunoașterii faptelor de către o întreprindere ar reieși în mod implicit și din Hotărârea Tokai Carbon și alții/Comisia, punctul 100 de mai sus (punctele 112, 418 și 457).

180 În al treilea rând, reclamanta arată că valoarea necontestării faptelor a fost recunoscută și de Comisie în practica sa decizională anterioară. Pe de o parte, utilitatea intrinsecă a recunoașterii unei încălcări ar fi fost confirmată prin adoptarea Comunicării Comisiei privind desfășurarea procedurilor de tranzacție în vederea adoptării de decizii în temeiul articolelor 7 și 23 din Regulamentul nr. 1/2003 în cazurile privind cartelurile (JO 2008, C 167, p. 1, punctele 32 și 33, denumită în continuare „Comunicarea privind tranzacția"), care prevede o reducere cu 10 % a cuantumului amenzii care poate fi aplicată întreprinderii atunci când aceasta din urmă își recunoaște participarea la o înțelegere. Pe de altă parte, procedura care rezultă din Comunicarea privind tranzacția s-ar înscrie în continuitatea practicii decizionale a Comisiei care constă în a acorda, în conformitate cu punctul D alineatul (2) din Comunicarea Comisiei privind neaplicarea unor amenzi sau reducerea cuantumului acestora în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 1996, C 207, p. 4, denumită în continuare „Comunicarea

din 1996 privind cooperarea"), o reducere cu 10 % a cuantumului amenzii atunci când o întreprindere „nu contestă materialitatea faptelor pe care Comisia își întemeiază acuzațiile". Pe de altă parte, faptul că, spre deosebire de Comunicarea din 1996 privind cooperarea, Comunicarea din 2002 privind cooperarea nu prevede, dar nici nu exclude, ca o reducere a amenzii să fie acordată atunci când o întreprindere nu contestă faptele nu ar fi de natură să limiteze domeniul de aplicare al principiilor generale ale dreptului comunitar, precum principiile proporționalității și bunei administrări.

181 În al patrulea rând, reclamanta arată că, în temeiul legislației germane, franceze și a Regatului Unit, o reducere a amenzii poate fi acordată întreprinderii care, în esență, fie nu contestă realitatea faptelor, fie le recunoaște.

182 Comisia se opune argumentelor invocate de reclamantă.

— Aprecierea Tribunalului

183 În primul rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul bunei administrări prin faptul că nu i-a acordat o reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea, trebuie amintit că, astfel cum rezultă din jurisprudența citată la punctul 111 de mai sus, în temeiul principiului bunei administrări, administrația competentă are obligația de a examina, cu atenție și cu imparțialitate, toate elementele pertinente ale cauzei.

184 În speță, din considerentul (544) al deciziei atacate reiese că, pe de o parte, Comisia a considerat că, „având în vedere toate faptele în discuție, nicio împrejurare excepțională specifică prezentului caz nu [era] de natură să justifice ca [reclamantei] să i se acorde, pentru colaborarea sa efectivă, o reducere în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind [cooperarea]”. Pe de altă parte, Comisia a arătat în considerentul menționat că, „spre deosebire de Comunicarea [din 1996 privind cooperarea], cea din 2002 nu a mai prevăzut reducerea amenzii pentru [ne]contestarea faptelor și Comisia nu a lăsat în niciun caz să se înțeleagă, în prezentul caz, că ar fi putut acorda o reducere «în afara» Comunicării [din 2002 privind cooperarea]”.

185 Prin urmare, trebuie să se constate că reclamanta, care nu invocă niciun argument și nicio probă care să dovedească nerespectarea de către Comisie a obligației de a examina cu atenție și cu imparțialitate cooperarea pe care aceasta o furnizase în cursul procedurii administrative, nu a demonstrat încălcarea de către Comisie a principiului bunei administrări.

186 Această critică trebuie, așadar, respinsă ca neîntemeiată.

187 În al doilea rând, în ceea ce privește critica potrivit căreia Comisia a încălcat principiul proporționalității prin faptul că nu a acordat reclamantei nicio reducere a amenzii în temeiul necontestării faptelor și al cooperării cu Comisia pe parcursul procedurii administrative, trebuie amintit mai întâi că, astfel cum reiese din jurisprudența citată la punctul 63 de mai sus, principiul proporționalității presupune că amenda stabilită de Comisie trebuie să fie proporțională cu elementele luate în considerare pentru a aprecia gravitatea încălcării și că, referitor la acest aspect, Comisia trebuie să aplice aceste elemente în mod coerent și cu o justificare obiectivă.

188 În speță, trebuie arătat că reclamanta nu dovedește că, în ceea ce privește factorii care trebuie luați în considerare în determinarea cuantumului amenzii, Comisia și-a depășit puterea de apreciere prin faptul că a exclus că necontestarea faptelor de către reclamantă și cooperarea acesteia pe parcursul procedurii administrative îi dau dreptul la o reducere a amenzii.

189 Astfel, în primul rând, în măsura în care reclamanta arată că din practica decizională anterioară a Comisiei reiese că aceasta din urmă a acordat reduceri ale amenzilor unor întreprinderi care nu contestaseră faptele și care cooperaseră cu aceasta, prezentul argument trebuie respins ca inoperant. Pe de o parte, deși este cert că punctul D alineatul (2) din Comunicarea din 1996 privind cooperarea, pe care Comisia l-a aplicat în cadrul unor decizii anterioare prin care erau sancționate înțelegeri la care se referă reclamanta, prevedea acordarea unei reduceri cu 10-50 % a cuantumului amenzii atunci când, după primirea comunicării privind obiecțiunile, o întreprindere „nu contest[a] materialitatea faptelor pe care Comisia își întemei[a] acuzațiile", trebuie să se constate că respectiva comunicare, care a fost înlocuită de Comunicarea din 2002 privind cooperarea, nu se aplică situației de fapt din speță. Pe de altă parte, contrar celor afirmate de reclamantă și astfel cum arată Comisia, prin înlocuirea Comunicării din 1996 privind cooperarea cu cea din 2002, care nu prevede o reducere a amenzii în cazul unei simple necontestări a faptelor, Comisia a exclus fără echivoc faptul că pe acest temei poate fi acordată o reducere a amenzii în aplicarea Comunicării din 2002 privind cooperarea sau a punctului 29 a patra liniuță din Orientări. Astfel, Comisia este obligată să acorde o reducere a amenzii numai dacă o întreprindere furnizează fie, astfel cum s-a arătat în special la punctul 131 de mai sus, elemente de probă de o valoare adăugată semnificativă, în sensul punctului 21 din comunicarea menționată, fie, astfel cum s-a constatat la punctul 170 de mai sus, informații fără de care Comisia nu ar fi putut să sancționeze integral sau parțial încălcarea în cauză în decizia sa finală.

190 În al doilea rând, trebuie respins ca neîntemeiat argumentul reclamantei potrivit căruia din jurisprudența citată la punctul 179 de mai sus rezultă obligația Comisiei de

a acorda o reducere a amenzii unei întreprinderi care a permis să se constate cu mai puține dificultăți existența unei încălcări, în special atunci când întreprinderea respectivă a declarat în mod expres că nu contesta faptele. Astfel, această jurisprudență nu repune în discuție constatarea prezentată la punctul 175 de mai sus potrivit căreia reclamanta nu a dovedit în speță că, în lipsa unei cooperări din partea acesteia, Comisia nu ar fi putut să constate integral sau parțial încălcarea în cauză. Argumentele reclamantei potrivit cărora o reducere a amenzii în temeiul necontestării faptelor se justifică în măsura în care își depășește obligația legală de a coopera cu Comisia și ar contribui la reducerea semnificativă a activității Comisiei trebuie de asemenea respinse ca neîntemeiate, întrucât, astfel cum s-a arătat la punctul 170 de mai sus, acordarea unei reduceri a amenzii depinde doar de utilitatea obiectivă pe care Comisia o obține din cooperarea unei întreprinderi.

191 În al treilea rând, argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia a recunoscut în mod expres, în Comunicarea privind tranzacția, că trebuia recompensată cooperarea unei întreprinderi trebuie respins ca inoperant. Prin urmare, pe de o parte, astfel cum arată în mod întemeiat Comisia, fără ca reclamanta să conteste, comunicarea menționată, care a fost adoptată la aproape o lună după adoptarea deciziei atacate, nu se aplică situației de fapt din speță. Pe de altă parte, și în orice caz, trebuie arătat că, în temeiul punctului 5 din respectiva comunicare, Comisia „dispune de o marjă discreționară importantă pentru a decide în care cazuri ar fi oportună angajarea unor discuții privind tranzacția", iar reducerea cu 10 % a amenzii este acordată numai dacă întreprinderile care participă la acestea îndeplinesc condițiile stabilite de comunicarea menționată. Prin urmare, în temeiul comunicării menționate, numai Comisia, iar nu întreprinderile, trebuie să decidă dacă, în raport cu împrejurările fiecărei spețe, recurgerea la această procedură permite înlesnirea sancționării încălcării în cauză și, în acest cadru, acordarea unei reduceri cu 10 % a amenzii unei întreprinderi care ar îndeplini condițiile.

192 În al patrulea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia, în temeiul dreptului național al concurenței din mai multe state membre ale Uniunii

Europene, necontestarea faptelor dă dreptul la o reducere a amenzii, acesta trebuie respins ca inoperant, întrucât normele respective, care nu sunt obligatorii pentru Comisie, nu constituie cadrul juridic pertinent pentru a examina dacă, prin faptul că nu a acordat reclamantei nicio reducere a amenzii în temeiul cooperării sale, Comisia a încălcat principiul proporționalității.

193 În lumina constatărilor de mai sus, critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul proporționalității trebuie respinsă în parte ca inoperantă și în parte ca neîntemeiată și, prin urmare, primul aspect trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității, bunei administrări și egalității de tratament, rezultată din faptul că, în privința Aragonesas și a reclamantei, s-ar fi aplicat în mod greșit un tratament echivalent

— Argumentele părților

194 Reclamanta arată că, în decizia atacată, Comisia a încălcat principiile proporționalității, egalității de tratament și bunei administrări, întrucât o întreprindere care recunoaște o încălcare și care cooperează cu Comisia trebuie tratată în mod diferit față de cea care contestă încălcarea respectivă.

195 În această privință, reclamanta arată că, precum Aragonesas, nu a beneficiat de nicio reducere a amenzii, deși Aragonesas contestase faptele, arătând în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile că nu participase la acordurile care acopereau

întreaga piață comună, că elementele de probă prezentate de Comisie erau insuficiente pentru a dovedi existența încălcării întrucât fuseseră furnizate în cadrul unor cereri formulate în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea depuse de alte întreprinderi și că nicio probă nu dovedea că aceasta cooperase sistematic cu ceilalți membri ai înțelegerii.

— Aprecierea Tribunalului

196 În primul rând, în ceea ce privește criticile reclamantei potrivit cărora Comisia a încălcat principiile bunei administrări și proporționalității prin faptul că nu i-a acordat, în temeiul cooperării sale, nicio reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea, trebuie să se constate că reclamanta nu invocă, în cadrul acestui aspect al celui de al patrulea motiv, niciun argument în susținerea criticilor sale și că acestea se confundă cu cele pe care le-a invocat în cadrul primului aspect al aceluiași motiv. Prin urmare, criticile menționate trebuie respinse ca neîntemeiate pentru motivele prezentate la punctele 183-193 de mai sus.

197 În al doilea rând, în ceea ce privește critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul egalității de tratament, întrucât aceasta se afla într-o situație diferită de cea a Aragonesas, care contestase faptele pe parcursul procedurii administrative, trebuie amintit că, astfel cum reiese din jurisprudența citată la punctul 108 de mai sus, principiul menționat impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv.

198 În speță, deși este cert că Aragonesas a contestat faptele pe parcursul procedurii administrative [a se vedea considerentele (341)-(346) ale deciziei atacate], în timp ce

reclamanta nu le-a contestat și a cooperat cu Comisia [a se vedea considerentul (340) al deciziei atacate], nu este mai puțin adevărat că aceste două întreprinderi se află în situații comparabile, întrucât niciuna dintre ele nu îndeplinește condițiile prevăzute de Comunicarea din 2002 privind cooperarea și la punctul 29 a patra liniuță din Orientări, care justifică acordarea unei reduceri a amenzii în privința acestora. Așadar, în mod întemeiat Comisia a tratat identic aceste două întreprinderi.

199 Prin urmare, trebuie respinse ca neîntemeiate critica reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul egalității de tratament, precum și al treilea aspect al celui de al patrulea motiv și, astfel, al patrulea motiv în totalitate.

200 În lumina tuturor considerațiilor de mai sus, se impune respingerea ca neîntemeiat a primului capăt de cerere.

B — *Cu privire la concluziile, formulate cu titlu subsidiar, prin care se solicită modificarea cuantumului amenzii*

1. *Argumentele părților*

201 Prin intermediul celui de al doilea capăt de cerere, precum și prin înscrisurile sale, reclamanta solicită Tribunalului să modifice cuantumul amenzii care i-a fost aplicată. În acest cadru, reclamanta solicită în special ca Tribunalul, în primul rând, să reducă de la 90 la 50 % nivelul de majorare, ca efect al încălcărilor repetate, a cuantumului de bază al amenzii și, în al doilea rând, să îi acorde o reducere a amenzii de 30-50 %, având în vedere cooperarea strânsă pe parcursul procedurii administrative și împrejurarea că aceasta nu a contestat faptele.

202 Comisia se opune cererilor formulate de reclamantă.

2. *Aprecierea Tribunalului*

203 Potrivit jurisprudenței, în ceea ce privește controlul exercitat de instanța Uniunii asupra deciziilor Comisiei în domeniul concurenței, trebuie amintit că, dincolo de simplul control de legalitate, care nu permite decât respingerea acțiunii în anulare sau anularea actului atacat, competența de fond conferită Tribunalului, în aplicarea articolului 229 CE, de articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003 abilitează această instanță să reformeze actul atacat, chiar în lipsa anulării, ținând seama de toate împrejurările de fapt, în scopul modificării, de exemplu, a cuantumului amenzii (a se vedea Hotărârea Curții din 3 septembrie 2009, Prym și Prym Consumer/Comisia, C-534/07 P, Rep., p. I-7415, punctul 86, și jurisprudența citată).

204 În primul rând, în ceea ce privește cererea de modificare a nivelului de majorare cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii aplicate reclamantei ca efect al încălcărilor repetate, Tribunalul consideră, având în vedere în special puternica tendință a reclamantei de a încălca normele de concurență, că nu este necesar ca, în cadrul competenței sale de fond, să modifice nivelul menționat.

205 În al doilea rând, în ceea ce privește cererea de modificare a cuantumului amenzii aplicate reclamantei întrucât aceasta nu a contestat faptele și a cooperat pe parcursul procedurii administrative, Tribunalul apreciază că, în măsura în care această cooperare nu a fost de natură să permită Comisiei să sancționeze integral sau parțial înțelegerea, nu se impune ca, în cadrul competenței sale de fond, să îi acorde o reducere a amenzii.

206 Prin urmare, în speță, în lipsa altor elemente de natură să conducă la modificarea cuantumului amenzii aplicate reclamantei, al doilea capăt de cerere al acesteia trebuie respins ca neîntemeiat.

207 În consecință, acțiunea reclamantei trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

208 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamata a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Arkema France la plata cheltuielilor de judecată.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 17 mai 2011.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei ..... II - 2299

Procedura și concluziile părților ..... II - 2308

În drept ..... II - 2310

A — Cu privire la concluziile, susținute cu titlu principal, prin care se solicită anularea deciziei atacate ..... II - 2310

1. Cu privire la admisibilitate ..... II - 2310

a) Cu privire la prima cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe inadmisibilitatea primului capăt de cerere al reclamantei ..... II - 2311

b) Cu privire la a doua cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe inadmisibilitatea primului motiv invocat de reclamantă ..... II - 2312

2. Cu privire la fond ..... II - 2315

a) Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe erori de drept legate de majorarea cuantumului de bază al amenzii aplicate reclamantei pentru încălcări repetate ..... II - 2315

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a principiului proporționalității, având în vedere luarea în considerare, în decizia atacată, a Deciziei Peroxigeni drept temei al încălcărilor repetate ..... II - 2316

— Argumentele părților ..... II - 2316

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 2317

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor *non bis in idem* și proporționalității, având în vedere faptul că Decizia Peroxigeni, Decizia Polipropilenă și Decizia PVC fuseseră deja luate în considerare drept temei al încălcărilor repetate în alte patru decizii prin care reclamanta a fost sancționată ..... II - 2323

— Argumentele părților ..... II - 2323

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 2325

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității, egalității de tratament și bunei administrări, având în vedere majorarea cu 90 % a cuantumului de bază al amenzii aplicate reclamantei pentru încălcări repetate ..... II - 2328

— Argumentele părților ..... II - 2328

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 2329

b) Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe neacordarea, în privința reclamantei, a unei reduceri a amenzii în temeiul Comunicării din 2002 privind cooperarea ..... II - 2336

Argumentele părților ..... II - 2336

Aprecierea Tribunalului ..... II - 2340

c) Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe faptul că reclamantei nu i-a fost acordată o reducere a amenzii în afara sferei de aplicare a Comunicării din 2002 privind cooperarea ..... II - 2352

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erorile de drept și de fapt pe care Comisia le-ar fi săvârșit prin faptul că a considerat cooperarea reclamantei ca nefiind de natură să justifice o reducere a amenzii în temeiul circumstanțelor atenuante prevăzute de Orientări ..... II - 2353

— Argumentele părților ..... II - 2353

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 2354

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe o încălcare a principiilor bunei administrări și proporționalității, având în vedere necontestarea faptelor și cooperarea reclamantei .. II - 2357

— Argumentele părților ..... II - 2357

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 2359

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității, bunei administrări și egalității de tratament, rezultată din faptul că, în privința Aragonesas și a reclamantei, s-ar fi aplicat în mod greșit un tratament echivalent ..... II - 2363

— Argumentele părților ..... II - 2363

— Aprecierea Tribunalului ..... II - 2364

B — Cu privire la concluziile, formulate cu titlu subsidiar, prin care se solicită modificarea cuantumului amenzii ..... II - 2365

1. Argumentele părților ..... II - 2365

2. Aprecierea Tribunalului ..... II - 2366

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 2367